

att räta till sin diric som höll upp de runda brösten. Fardus kropp bar inga spår från de fem barnen hon hade tryckt ut. Nora kunde förstå de unga männen som under Fardus af-färsresor såg en enkelbiljett till Europa i henne.

- Jag behöver packa klart.

Handfatet färgades rött när hennan från Noras händer blandades ut med vatten. Fingrarna var skrynkliga. Nackhåren reste sig när det kalla vattnet kylde ner blåsorna. Det kanske inte var så dumt att bjuda över dem ändå. *Fardus och Amina kanske är det förspel jag behöver innan jag kan låta Somalia omfamna mig igen*, tänkte Nora innan hon stängde vattenkranen.

DEL 1

1981-1989

I GRYNINGEN, NÄR solen i Baidoa går upp tränger den sig genom gardinerna hos stadens invånare. Den väcker varje hus genom att smeka de sovande människorna på kinden. Nora brukade stiga upp till ljudet av tupparnas galande. Ibland undrade hon om de tagit sig in genom den klarblåa porten och parkerat sig utanför hennes sovrumsfönster för att blåsa liv i just henne. Hon drog den tjocka sammetsgardinen åt sidan. Inga tuppar syntes till. Läpparna sprack upp i ett leende åt den långsökta tanken men Nora gillade fantasin.

Solen hade hunnit värma upp det vita marmorgolvet och det masserade fötterna när Nora hasade sig till badrummet. Hon var fortfarande trött efter gårdagens skolavslutning. Rektorn hade envisats med att ha diplomeringsceremonin för niondeklassarna utomhus trots att solen inte visade dem någon nåd. När Noras namn ropades upp gick hon med raka steg fram till rektorn för att hämta sitt diplom. Sedan hade hon skyndat sig tillbaka till sin plats i ledet och räknat ner sekunderna till sommarlovet. Hennes föräldrar hade bjudit grannskapets kvinnor på fest efteråt. Hembiträdet Shukri hade dukat upp två bord fyllda med xalwo, shushumow,

sockerkakor och sambuus fyllda med kryddig köttfärs på bakgården. Rader av färskpressade juicer och hennes mors te stod uppdukade. Någon hade tagit med en trumma och Shukri skyndade sig med att breda ut en matta. Snabbt bildades en cirkel av kvinnor som klappade händerna och sjöng buraanbursånger. Nora hade först undrat om det var nödvändigt att fira nians avslut, men när hon hade skådat sina vänner dansa i ringen av kvinnor som sjöng lovsånger till henne, var hon glad att hennes föräldrar envisats med att skapa traditioner för att hon var det äldsta barnet.

Duschkranen knotade när Nora vred om den. Hon svor över ljudet som hon visste skulle väcka hennes mor. Hafsa hade förmågan att vakna även när de tunnaste fjädrarna föll mot marken. Kallt vatten träffade hennes kropp och hon blev bryskt påmind om att hon glömt värma upp det.

- Din lathet kommer att förgöra din hälsa.

Hafsas hennafärgade hår var knutet i en tofs och Nora tyckte sig se svarta spår av smink under ögonen från gårdagens festligheter. Hafsa stod i dörren och Nora skakade på huvudet åt sin mors varnande blickar. När Nora året innan varit sängliggande i fyrtio graders feber, hade Hafsa kvitit över vinden som hon menade hade trängt sig in i Noras bröstorg. Vinden som Nora inte skyddat sig mot under sena kvällar utomhus. Hon hade reciterat Koranens helande suror över Nora samtidigt som hon bett till Allah om förlåtelse för Noras oförstånd.

- Äh, lite kallt vatten har aldrig tagit livet av någon, hooyo.

Nora stod böjd över handfatet och torkade håret. De kastanjebruna ögonen glittrade i morgonljuset och det mörka svallet föll fritt över axlarna. Huden var svartare än natten och

glänste likt diamanter när solen speglade sig i den. Hon lät handen glida genom det mjuka håret och betraktade sitt ansikte i spegeln. Det var som om någon tagit en sax och kapat av hennes ögonfransar på mitten. Rakt ut stod de, men det fick vara så. Nora doppade sin vältuggade rumay-pinne i krossat kol som hennes far Buule hade ställt fram i en liten burk. Hon rengjorde tänderna tills munnen blev full med svart saliv och sedan sköljde hon ur den med vatten och betraktade sitt porslinsvita leende. Näsan var identisk med hennes fars, lång och rak. Läpparna rosa och fylliga. De såg målade ut.

När Nora som bebis hade krupit fram på Baidoas marmorgolv jämförde hennes farfar henne med de vita italienska bebisarna som han sett under sina semestrar i Rom och Milano. *Che bellezza! Om det inte var för den svarta huden hon ärvt från sin mor, hade hon kunnat misstas för en italienska*, brukade han säga. Noras farfar var inte den enda vars komplimanger vittnade om att det var de vita anletsdragen från Noras far som ansågs definiera hennes skönhet. Buules ljusa hy var spåren från italienska koloniserare som på 1800-talet tågat in i Somalia. Nora såg framför sig hur de steg i land från sina stora skepp med en övertygelse om att de uppfann redan befolkade platser och att de civiliserade afrikanerna. Buule hade berättat för Nora hur koloniserarna drog fram med våld. I århundraden efteråt skulle deras blod rinna i ådrorna på blandbarnen med avslöjande ljus hud.

Nora stängde badrumsdörren och gick tyst in till köket, med den ena foten långsamt efter den andra. Skuggorna blev till canvasdränkta mönster när solen träffade köksfönstrets galler. Hon rev bland skåpen på jakt efter kryddorna som om de blandades på rätt sätt skulle slå världen med häpnad,

på samma sätt som hennes mor Hafsas te gjorde. Nora envisades med att försöka, men besvikelsen när hon förde te-koppen till munnen fick axlarna att sjunka ihop. Mjölken verkade ta över den perfekta blandningen av kryddor och varmt vatten. Det var som om smaken av den djupa sötman var omöjlig att få till. Hafsas te däremot hade förmågan att ta Baidoas invånare till platser som de bara kunde fantisera om. Hon visste precis vilken mängd kanel, ingefära och kardemumma som skulle malas ihop, innan sockret och mjölken kunde tillsättas.

När den vita villan ibland fylldes av gäster frågade de efter Hafsas te. Nora satt tyst bredvid och beundrade den tindrande stoltheten i sin mors ögon när hon med rak rygg serverade gästerna ur den guldfärgade tekannan, som endast fick användas vid speciella tillfällen. Den stod i säkert förvar i det bruna vitrinskåpet i vardagsrummet och var det enda som Hafsa hade kvar från sin mor. Hon hade fått den på sin bröllopsdag men Nora kunde ändå inte motstå frestelsen. Hon tog fram tekannan ur vitrinskåpet och lät fingrarna omsluta den. Hon sträckte på sig i hopp om att se lika elegant ut som sin mor och skämtade tyst för sig själv, så som hon sett Hafsa göra med sina väninnor. *Ah, Karima. Med din tungas hastighet kommer sanningen aldrig ikapp de sagda lögnerna. När ska din tunga låta sanningen få ha sin gång? Ty det slår tillbaka mot dig när dina axlar inte längre kan bära de bördor du satt.* Skratten ekade mellan de vita stenväggarna. Nora njöt av allt liv som svepte in i hemmet när det välsignades med gästers närvaro. Hon sippade på det beska teet på vägen ut och ryckte på axlarna åt sitt tappra försök. Marken under fötterna brändes och lämnade efter sig blåsor på fotsulorna. Nora förvånades

över hur den korta sträckan från porten till verandan var tillräcklig för att hon skulle bränna sig. Hon la upp fötterna på den slitna träpallen och tog ett djupt andetag. Nora satt där en stund, torkade bort svetten från pannan med sin garbasaar. Benen vilade fortfarande på pallan. Ingen människa syntes till. Baidoas invånare hade inte vaknat ännu. Hafsa hade varnat för de faror som kunde gömma sig i gryningen, människor som såg ensamma flickor som lätta byten. Nora förde tekoppen till munnen och drack upp den sista klunken innan hon öppnade porten och gick in igen.

Om kvällen, när stjärnorna letade sig fram på den mörka himlen, berättade Hafsa historier från sin barndom i Baidoa samtidigt som hon varsamt delade upp Noras hårsvall i fyra partier. Hon berättade om hur hennes mor dött när en trasig elledning träffat henne.

– Far min sa att regnet hade kommit natten innan och slagit hårt mot en trasig ledning, som i sin tur träffat mor. Hon dog på plats. Allah ha u naxariisto, aamiin.

– Aamiin hooyo, upprepade Nora. Må ayeeyo vila i frid.

Hafsa kammade ut ytterligare en tova innan hon masserade resten av håret i olja.

– Ingen kan undkomma dödens ängel men sättet min mor dog på, det var så ovärdigt, fortsatte Hafsa. De sa att hon stektes till döds. Att elchockerna hade hennes kropp i sitt grepp tills det luktade bränt kött.

Hafsas tysta snyftningar gjorde Nora illa till mods.

– Jag fick aldrig se henne. Min far såg till att hon begravdes direkt och varje dag efter det jämrade han sig över hur han skulle klara av att uppfostra en flicka ensam, Han väckte mig innan solen gick upp för att jag skulle vandra till brunnen

och hämta vatten, sa Hafsa. Varje morgon bad jag om att slippa gå i hettan för att hämta vatten men far slet upp mig från halmmattan och sa att han önskade att mor gett honom en son istället.

Nora hummade tyst. Hon hade hört den här historien många gånger förut och försökte lista ut om syftet med den var någon sensmoral som hon hur hon än gjorde inte kunde förstå.

Nora sträckte sig efter en kudde och sköt in den under rumpan. Det gjorde ont att sitta still på halmmattan.

– Åh Nora, jag berättar för att du ska veta att vi inte alltid har haft det så här bra.

Hafsa släppte taget om Noras hår.

– Den här stora villan, ett hembiträde. Det livet är ganska nytt för mig också. Min far hade inte råd att låta mig gå i skolan så han sa att det var lika bra, för det lämpade sig ändå inte för flickor. Men jag tror det handlade om skammen, fortsatte Hafsa. När vi hämtat vatten möttes vi alltid av uniformsklädda barn på väg till skolan. De kunde inte ha varit mycket äldre än jag men de verkade komma från andra världar med sina perfekt strukna kläder och polerade skor. Några av dem höll för näsan när de passerade oss. Det fick alltid min far att skrika förbannelser över dem.

– Kände awoowe skam över att ni var fattiga? frågade Nora.

– Jag tror att han kände skam över att han inte kunde ge mig det liv han ville. Min fars familj hade varit nomader i flera generationer och han verkade bitter över att ha tvingats föra det vidare till mig.

Hafsas långa fingrar masserade de olika hårpartierna med

doftande oljor innan hon rullade alltihop till en bulle som hon fäste med en gummisnodd.

– Nåväl. En dag hittade jag en studiebok som någon av eleverna måste ha tappat och det var så jag lärde mig att läsa. Jag försökte göra meningar av bokstäver och ord som jag aldrig sett tidigare och när meningarna inte kom kastade jag ifrån mig boken i protest. Min far blev galen när han hittade boken. Han sa att det inte var lönt, att jag borde fokusera på att hitta en man som kunde ta mig ur vår misär och sen träffade jag din far och livet blev lättare.

Hafsa knöt en tunn sjalett över Noras hår.

– Sov med den här. Den kommer att hjälpa till att hålla håret på plats.

Nora kände med handen över hårsjaletten. Det var som om hon stoppat ner handen i en skål med olivolja.

– Hooyo, hur träffades du och aabe egentligen?

Hafsa sprack upp i ett leende.

– Det är en lång historia som vi får spara till en annan kväll, min dotter. Det är dags för dig att sova nu.

Nora ställde sig upp. Huvudet kändes fortfarande ömt efter alla tovor som hennes mor slitit bort. När Nora bad henne klippa av de slitna topparna för att slippa den kvällsrutin som många gånger kändes oändlig, fnyste hon.

– Om du visste hur många timmar Baidos döttrar tillbringar i frisersalongerna med kemikalier brännande i hårbotten för att få ett svall som ditt så hade du inte uttryckt dig på det sättet.

En morgon när Nora återigen svor över sitt oljeindränkta hår begav hon sig till frisören utan sin mors vetskap och bad om att få det avklippt.

- Över min döda kropp. Hafsas förbannelser ska inte förpesta mitt liv. Jag har lovat din mor att aldrig ta mer än tre centimeter.

Frisören sträckte sig efter saxen som hon tappat på det vitpolerade marmorgolvet vid Noras förfrågan.

- Tre centimeter får det bli. Vänd dig om nu, galna flicka.

Nora kände hur ilskan snabbt spred sig upp mot halsen samtidigt som hon lossade på sin hårsjalett.

- Om jag hade ditt hår skulle jag släppa ut det. Jag förstår inte varför du envisas med att sätta upp det i en stram knut som en ayeeyo.

Nora betraktade sig själv i den stora spegeln. Mittbenan var som ett rakt streck på huvudet. Håret var samlat vid nacken och i öronen hängde nätta guldringar. I spegeln observerade hon kvinnan som satt i frisörstolen bredvid. Hennes afro stod rakt ut. Frisören höll afrokammen i trä som ett vapen och kammade hänsynslöst ut de hårtussar som blivit till klister ovanpå hjässan. Kvinnan bredvid Nora kved tyst. Doften av bränt hår spred sig i salongen. Nora satt tyst medan frisören, efter att ha låtsats avlägsna alla hennes slitna toppar, samlade ihop håret till en lång fläta.

- Oroa dig inte, galna flicka. Jag lovar att inte berätta för din mor vad du bad mig om. Hälsa din mor ifrån mig.

Nora la sedlarna i burken framför spegeln och förde den tunna gröna hårsjaletten över huvudet, innan hon öppnade dörren och lämnade salongen.

NORA SATT PÅ en pall på verandan och fingrade på sin skrivbok. Porten stod på glänt och från gatorna hördes lekande sommarlovsbarn. Hon sträckte sig efter en av de två kakorna som Shukri ställt fram till henne och doppade den i teet, innan hon förde den till munnen. Nora slöt ögonen och tänkte att om hon hade färre intryck kanske orden skulle ramla ur henne naturligt. Hon såg framför sig hur de skulle falla ner från den klara himlen och bilda meningar i hennes skrivbok. Nora visste att när orden väl lossnade skulle de komma att handla om kärlek. Hon hade lärt sig att det var det som gick hem hos Baidoas invånare. De ville inte höra om misär eller politik. De ville höra henne läsa upp texter om berusade hjärtan. Hon skulle skriva att förälskade ögon inte såg brister. Hon skulle skriva om kärlek och galenskap som drev människor på flykt genom kolsvarta nätter bara de fick vara tillsammans. Baidoa ville höra om en svindlande kärlek som blev människornas hem och gav liv till vissna själar.

- Vad gör du, Nora?

Hon hoppade till. Shukri ställde ner tvättkorgen vid tvättlinan.

– Jag vilar lite bara.

Shukri tittade frågande på henne och tog upp en blöt diric och satte fast den på linan med två svarta klädnypor.

– Ingen tur i skrivandet idag?

Nora stängde igen skrivboken. De gulnade kanterna på den vita skrivboken påminde henne om att det var dags att införskaffa en ny. När hon närmade sig de sista sidorna i sina skrivböcker drabbades hon av en känsla av vemod. Ibland blev de sista sidorna en påminnelse om de berättelser som hon ännu inte hade avslutat, andra gånger ett kvitto på att det var dags att gå vidare.

Nora brukade gömma skrivböckerna längst inne i sin garderob. Hon visste att Hafsa bläddrade i dem så fort hon fick tillfälle. Det var som om Hafsa ville försäkra sig om att Nora höll orden vid liv. Nora sträckte sig efter den andra kakan och doppade den i teet. Hon skrev ett par meningar men suddade bort dem snabbt. Hafsa hade tidigt lärt Nora om meningarnas rytmik, om var punkterna och kommatecknen skulle sitta. Nora tänkte ofta att det var imponerande för någon som inte gått i skolan och som fått sitt alfabet bara tio år tidigare, men det sa hon aldrig.

Hafsa hade introducerat Nora för det somaliska alfabetet redan innan hon hade börjat skolan. En lördag när Hafsa och Nora satt i köket och gick igenom det somaliska alfabetet, knölade Nora ihop sitt arbetspapper och slängde det på golvet när hon ännu en gång misslyckats med att uttala en av de 21 konsonanterna. Hafsa hade böjt sig efter pappret och slätat ut det och placerat det framför Nora.

– På min och din fars tid var spåren av kolonialismen levande. Skolundervisningen genomfördes på engelska och

italienska. Vissa tyckte till och med att det var bra. De menade att det skulle göra somalierna mer civiliserade.

Buule hade studerat dem från hallen. Han och Hafsa frustade när de använde begreppet civiliserade.

– Vad betyder civiliserade?

– Det är ett ord som kolonisatorerna använde när de pratade om oss, sa Buule.

Buule satte sig ner mitt emot Nora och hon förstod av hans blick att det han nu skulle berätta var något som krävde hennes fulla uppmärksamhet. Nora la ifrån sig pennan. Buules stora mage jäste över det svarta läderbältet som höll byxorna på plats. Han tryckte upp de runda glasögonen över näsan med sitt långfinger.

– För bara hundra år sen möttes europeiska kolonisatorer i ett land bortom fjärran, i Tyskland, för att skriva under ett dokument om hur de skulle plundra och kolonisera vårt Afrika.

Hafsa vred besvärat på sig i köksstolen.

– Buule, hon är bara sju.

– Kvinna, hon måste känna till sin historia!

Buule böjde sig fram över matbordet och borrade ögonen i Nora. De svarta lockarna var prydligt kammade till en snedbena.

– De vita männen i Tyskland ritade om Afrikas gränser med en linjal. Likt den du har här.

Buule tog upp Noras trälinjal. Han rev av ett tomt papper ur hennes skrivbok och ritade upp kontinentens konturer.

– Ungefär så här gjorde de.

Buule drog raka streck över kontinenten.

– Européernas gränser tvingade isär människor som alltid

bott ihop, och tvingade människor som inte hade någonting gemensamt att bo tillsammans. Dessutom roffade de vita männen åt sig Afrikas naturtillgångar.

Hafsa höjde handen som för att avbryta honom.

- Italien och Storbritannien fick Somalia. Det är därför jag har lärt mig engelska och italienska i skolan.

Hafsa strök Buule över ryggen för att markera att han sagt tillräckligt.

- Och nu när vi har ett eget språk, Nora, så är det viktigt att du och kommande generationer lär er det.

NORA OCH SHUKRI satt på var sin plaststol utanför köksfönstret och väntade på den lillasyster som skulle komma. Shukri försökte få henne på andra tankar genom att fråga henne om skolan, men Nora kunde inte hitta svaren. Allt hon tänkte på var den syster Shukri hade sagt nu var på väg. Nora hade länge tjatat på sina föräldrar om ett syskon. Baidoas gator var fulla av syskonpar som utgjorde små arméer i lekparkerna och Nora saknade en självklar lekkamrat att marschera med, sida vid sida. I ensamheten lockade Nora till sig nya vänner genom fotbollar i olika färger och färgglada glaskulor. När hon tröttnade på alla de leksaker som hennes föräldrar ständigt fyllde på med la hon fram långa motiveringar om varför de var tvungna att ge henne ett syskon. Hon sa till dem att hon ville ha ett syskon som var stort nog att leka med henne och att de inte behövde bemöda sig med att ge henne en orörlig bebis som låg i en säng. Buule och Hafsa hade alltid gett henne samma svar på hennes önskan: "Inshallah."

En kväll när luftkonditioneringen i den vita villan slutat fungera och Nora låg och vred sig i sängen, hörde hon sin mors snyftningar från deras sovrum som låg vägg i vägg med hennes.

- Min kvinnlighet är fördärvad, Buule. Jag ger dig min tillåtelse att söka lyckans skatter någon annanstans.

Nora letade sig då tyst ut från sitt rum. Hon betraktade sina föräldrar från dörren som stod på glänt. Fotogenlampans svaga sken gav ljus till ett rum fyllt av död. Hafsas ben var upptryckta mot magen. Hon höll om dem hårt med båda armarna medan Buule förde en trasa över hennes panna.

- Vi har försökt så länge nu. Ta en yngre. Jag ser hur de hänger vid vår port, sa Hafsa.

Hennes snyftningar blev allt häftigare. Buule fortsatte att smeka hennes panna.

- Det här är Allahs vilja. När tiden är rätt kommer Allah att välsigna oss med ett till liv.

Nora hade skyndat sig tillbaka till sitt rum. I magen letade sig en klump fram. Hon hade aldrig sett sin mor gråta förut. Hon såg så svag ut, som något som skulle gå sönder om man höll i det för hårt. *Tänk om hooyo dör*. Kinderna blev blöta under täcket. Nora var rädd att någon skulle höra henne. Hon borrade ansiktet i händerna och hade till slut lyckats somna.

Shukri sparkade bort en sten på marken. Hon hade slutat ställa frågor om Noras skola och de satt tysta bredvid varandra. Vinden fick Nora att huttra och hon svepte en filt om sina axlar.

Efter en stund kunde Nora höra sin mors ylanden i bakgrunden. Hon ställde sig upp i ren reflex, men Shukri bad henne sätta sig ner igen.

- Nora, tiden när du ska få ett syskon är äntligen kommen. Allah har besvarat våra böner. Men vi måste ha tålamod.

Nora brydde sig inte om Shukris uppmaning och från ut-

sidan av köksfönstret kunde hon se två kvinnliga läkare som sprang fram och tillbaka i huset.

Hafsa hade bestämt sig för att det var bäst att föda hemma. Buule hade avfärdat det som galenskap när Hafsa kläckt idén vid middagsbordet. Kort hade han svarat *Du kan inte mena allvar. Det är inte säkert vare sig för dig eller barnet*. Buules blick hade flackat och när Hafsa förstod att han inte lyssnade hade hon smällt handflatan i bordet så hårt att mangojuicen i hennes glas spilldes ut.

- Jag tänker inte gå in till Baidoas sjukhus en gång till med en gravid mage och komma ut med ett dött barn. En förbannelse måste vila över det där sjukhuset.

Hafsa hade berättat för Nora hur det skulle gå till när hon födde hemma. Hon hade sagt att värkarna skulle komma och då skulle Nora gå ut ur huset tillsammans med Shukri. Nora inbillade sig att hennes nya syskon skulle vara en miniatyrversion av henne själv. I hennes fantasi lekte de redan tillsammans.

Nora tryckte ansiktet mot köksfönstret. Hon hörde sin fars dova stämma när han försökte lugna Hafsa.

- Jag har då aldrig hört talas om en man som vill vara med under en förlossning, fnyste Shukri tyst bakom henne. Han borde lämna det till barnmorskorna. Vi kvinnor är bättre på sånt.

Nora knackade lite lätt på fönstret.

- De är inte klara ännu, sa Shukri. Kom här nu.

Motvilligt satte Nora sig ner igen och tog emot en kopp varmt te från Shukri. Hafsas ylanden hade tystnat och Nora förstod att det här skulle ta tid.

- Vilken välsignelse att födas på en fredag, sa Shukri. En

dag när muslimer världen över samlas i fredagsbön.

Nora tänkte tillbaka på när Shukri hade flyttat in hos dem för länge sedan. Hafsa hade berättat om hur Buule mött henne en morgon när hon suttit och tiggat utanför sjukhuset där han jobbade och att hon fortfarande suttit kvar på samma plats när han skulle hem från jobbet. En kväll hade Shukri frågat Buule om doktorn och hans fru inte behövde ett hembiträde, och han hade bestämt sig för att låta henne följa med honom hem. Buule hade skrattat när Hafsa återberättade historien.

– Och plötsligt, sa Hafsa, stod han innanför porten med en främmande kvinna som såg ut som om hon bodde på gatan. Jag visste inte hur jag skulle reagera. Jag litar på dig, Buule, men jag ska erkänna att i ett par sekunder undrade jag om det var en prostituerad du plockat upp på gatan, och det enda som snurrade i huvudet var vad folk skulle säga.

– Och jag som tänkte att vi äntligen skulle få mer tid tillsammans, skrattade Buule.

Hafsa hade börjat skrika igen, men Nora satt kvar. Shukri tog en ny klunk av sitt te. Hon såg ut att vara oberörd av Hafsas skrik ända tills barnmorskan med ännu högre röst ropade att de måste klippa upp henne.

– Kan vi inte gå in nu? bad Nora.

När Shukri inte svarade tittade Nora på henne. Shukris huvud låg i knät och hon höll händerna över öronen. Nora såg hur hela hennes kropp darrade.

– Shukri, hur är det?

Shukri tog ett djupt andetag innan hon rätade upp kroppen. I hennes ögon växte tårar fram.

– När jag var en liten flicka och mor gett sig av för att sälja

ett par getter bestämde sig min mormor för att halva mitt kön skulle avlägsnas.

Nora satte sig rakt upp i stolen. Hon försökte hitta de rätta orden men hörde sig själv säga:

– Varför skulle din mormor vilja skära bort något från din kropp?

Shukri snyftade men sa ingenting.

– Gör det fortfarande ont? frågade Nora.

Shukri nickade.

– Mest när jag har mens, viskade hon. Kvinnan som omskar mig hade inte ens hjärta nog att ge mig bedövning. Må plågor hemsöka hennes grav.

Nora tittade skrämt på Shukri, vars blick var fäst vid te-koppen.

– Jag skrek tills jag tuppade av. Jag drömmer fortfarande mardrömmar om henne, omskärerskan. Hon var en äldre dam i min hemby som alla småflickor fruktade. Hon var klädd i svart och tog sig fram med en käpp. Ansiktet var alldeles skrynkligt och i det fanns inga spår av ungdom eller personlighet. Det var som om döden förföljde henne för hennes odör kunde kännas på flera meters avstånd. Min mor sa att det var för att Allah bestämt sig för att straffa henne i detta liv för de vändor hon utsatte de unga flickorna för. Hon hade skurit i min mor också. Jag minns att jag vid min mors dödsbädd tänkte att Allah äntligen befriat henne från det fängelse som hennes kropp blivit.

Nora såg hur Shukris darrande händer höll ett hårdare grepp om tekoppen.

– Jag var inte lika rädd för henne som de andra flickorna. Min mor hade lovat att hon aldrig skulle tillåta att någon

skar i mig men mormor tjtade på henne. Hon sa att jag skulle vara ett bete för männen, att ingen man ville ha en fru som inte var omskuren, men min mor var orubblig. Så tvingade mormor ändå med mig till omskärrerskan. Jag var åtta år. Fyra kvinnor väntade vid ingången och innan jag visste ordet av hade de brottat ner mig till marken. De höll isär mina ben och tryckte ner mina händer mot marken innan hon började skära i mig med oslipade rakblad. Jag svimmade av smärtan. När jag vaknade låg jag hemma i vår hydda och kände min mors tårar falla mot mitt ansikte.

Nora flyttade sig närmare Shukri men hon sköt ifrån sig plaststolen som Nora satt på.

- Kommer omskärrerskan söka upp mig också tror du?

Shukri skakade på huvudet.

- Nej, nej, inte du, Nora. Du har tur. Dina föräldrar skyddar dig från en grym värld därute och du är inte ens medveten om det.

Nora visste inte vad hon skulle säga. De satt där tysta bredvid varandra tills deras tystnad bröts av ett bebisskrik.

- Nu kan vi gå in igen! utbrast Shukri.

Hon samlade sig snabbt och föste in Nora i huset. Barnmorskorna hade täckt golvet med plastskynken. Hafsa låg i ett hav av blod och gegga med ett nyfött barn på bröstet. Håret stod åt alla håll. Nora hade aldrig sett sin mor så lycklig och förstörd på samma gång. *Hur kan man vara så glad när man just haft så ont?* Det blodiga barnet på hennes mors bröst skulle vara den syster som hon längtat efter, men när Nora såg hur hon tydde sig till Hafsa förstod hon att det skulle ta lång tid innan hon kunde ta med henne ut för att leka. Hon såg så liten ut. Nora tänkte att kanske skulle hon växa fortare

om hon också fick sådan där äcklig kamelmjölk som hennes föräldrar brukade tvinga i henne.

Hafsa vinkade Nora till sig.

- Kom och hälsa på din lillasyster. Hon ska heta Ayan. Det betyder klarhet.

NORA FLÄKTADE SIG med sin garbasaar. Det var varmt men Ayan hade envisats med att de skulle spela kula på bakgården. Ayan hade placerat en skål, en kopp och en kast-rull på rad ett par meter bort. Bredvid henne låg en påse med glaskulor i olika färger. Hon tog ut en kula och försökte pricka de behållare som hon lagt fram. Varje gång kulorna hamnade i skålen, koppen eller kastrullen flyttade hon fram dem ett steg.

– Ayan, om Shukri ser att du leker med köksredskapen kommer hennes raseri att höras ut till gatan, sa Nora.

Ayan låtsades inte höra utan hon kastade iväg två nya kulor. De svarta lockarna var hopsamlade till två rosa tofsar. Hon hade kastat av sig sandalerna. En låg vid kulorna och den andra kunde inte Nora hitta. Hon visste att Hafsa skulle jämra sig över det och sedan bege sig till marknaden med Ayan och låta henne välja ut ett par nya sandaler. Nora kunde inte komma ihåg att hennes mor haft samma tålamod med henne. Ayans gråt fick Hafsa att säga ja till allt.

Hon är så liten, hon vet inte bättre, brukade Hafsa säga.

När en kula träffade ett av köksredskapen utbrast Ayan i ett glädjetjut som avslöjade hålet i hennes leende efter

mjölkktänderna. Kulorna var den enda leksaken Hafsa inte hade packat ner ännu och Ayan sov med sin påse tätt intill kudden för att hennes mor inte skulle få för sig att ta dem medan hon sov. Hafsa hade redan börjat planera för deras kommande flytt till Mogadishu innan hon och Buule berättat det för Nora och Ayan. I början trodde Nora att det var ett av hennes mors återkommande infall om att göra om i huset. Det skedde oftast under Noras sommarledighet från skolan, den tid på året då många av Hafsas vänner rest bort och hennes kvällar inte upptogs av att förbereda Nora för skolan nästkommande dag. Men den här gången var det något annorlunda med Hafsa. Hon bar inte den urtvättade diric som hon brukade ha på sig när hon och Shukri steg upp tidigt på morgonen för att klä om huset i nya färger. Nu packade hon istället saker i stora resväskor och kartonger.

Nora hade fnyst när hennes far till slut berättade att han fått arbete på ett av de större sjukhusen i Mogadishu. Buule hade försökt väcka Noras intresse inför den kommande flytten genom att påminna om gymnasiet som skulle börja när de anlände till huvudstaden, att det skulle vara ett perfekt tillfälle att få nya vänner. Men Nora hade bara svarat att hon inte var intresserad. Hon ville inte flytta från Baidoa, det här var hemma och Mogadishu kändes så stort och skrämmande. Dessutom förstod hon inte varför hennes far inte kunde arbeta kvar på sjukhuset i Baidoa.

– Nora, du kommer att älska det klara havet, hade Buule sagt.

– Men jag har aldrig tyckt om havet, hade Nora svarat och gått därifrån.

De gånger Buule och Hafsa hade tagit med Nora och Ayan

på utflykter till havet hade Nora mest suttit på stranden. Ayans tjat hade ibland fått henne att doppa fötterna. Medan Ayan försvann längre ut tillsammans med Buule höll Nora sig mest vid strandkanten med Hafsa. Hon avskydde känslan av okända saker som killade under fötterna. Hon inbillade sig hur något skulle greppa tag om hennes fötter när ingen såg och dra ner henne i ett oändligt mörker.

Hafsa stod i köket med Shukri och sneglade då och då ut mot Nora och Ayan för att försäkra sig om att de drack ur vattenglasen som hon ställt på en träpall bredvid dem. När nyckeln till den blåa porten vreds om sprang Ayan direkt dit mot sin far. Som om det var första gången hon såg honom. Buule omfamnade henne och kastade henne upp i luften samtidigt som han vände ansiktet mot Nora.

– Min dotter, ropade han åt henne. Ramadan är äntligen kommen, Alxamdulillah. Vi måste skynda till marknaden innan den fylls av människor och alla färska godsaker tar slut.

Buule höjde händerna mot skyn i tacksamhet innan han strök dem över ansiktet. Ayan drog i sin fars mörkblå kostymbyxor.

– Jag vill också följa med, uppmanade Ayan. Jag lovar att hålla dig i handen.

– Marknaden är full av människor. Du får följa med när du blir stor, sa Buule.

Ayan kastade sig på marken. Hon sparkade med benen i luften och skrek rakt ut. Shukri plockade snabbt upp henne och tryckte en kaka i hennes hand. Utbrottet var genast över och Ayan la sig med huvudet mot Shukris axel. Smulorna runt munnen blev allt fler i takt med hennes tysta snyftningar.

Nora tog en till klunk vatten, som nu var varmt från att ha stått på träpallen i solens hetta. Hon tittade på sin fars mörkblåa kostym och kände sig plötsligt ännu varmare.

– Aabe, hur kan du gå med kostym mitt på dagen? Det är så varmt.

– Kanske det, men jag känner mig som en kung i den!

Nora ångrade att hon sagt något. Hon visste att hon skulle få lyssna på fler predikningar om vikten av att se presentabel ut under deras promenad till marknaden. Buule klädde sig i skraddarsydda kostymer från Italien. Hans garderob var full av dessa välpressade kostymer. Om kvällarna stod han böjd över strykjärnet och pressade centimeter efter centimeter. Ångan pyste ut från strykjärnet. Då och då tog han en kort paus och förde handflatorna utmed ryggen och sträckte på sig. Han hade berättat för Nora och Ayan om sin uppväxt på landsbygden under en tid när Somalias gränser varit viktiga. De italienska kolonisationsvandrarna vandrade på gatorna och fick tillträde till rum som Buule bara kunde drömma om. När studieresultaten till slut tillät honom att studera medicin i Italien, förstod han samtidigt att färgen på hans skinn skulle hindra honom från att få de bästa praktikplatserna. Buule hade berättat hur de fem somalierna i föreläsningssalen på universitetet i Rom höll sig för sig själva och delade rum i ett lägenhetskomplex som låg i en av Roms fördömda förorter. *De kommer och koloniserar vårt land men vi får ändå inte ta del av de rikedomar de byggt upp med vårt folks blod och svett*, hade Buules rumskompis sagt.

Studentrummet som Buule delat med två andra läkarstuderanter hade inte varit tillräckligt stort för att det skulle gå att vädra ut de tre manliga studenternas odör i Roms hetta.

I början hade Buule envisats med att upprätta städscheman som han satte upp på väggen, men när tentorna hopade sig blev det utrivna pappret ännu ett störande moment. När det till slut föll mot golvet brydde sig ingen om att ta upp det.

Efter tentan i obstetrik gick Buule och hans klasskamrater ut för att fira att halva läkarprogrammet var avslutat. De slog sig ner på en restaurang och Buule såg att servitören hade samma namn som Italiens ambassadör i Mogadishu. Då fick han en idé. Buule var trött på att praktikplatserna på de bästa sjukhusen i Italien verkade vara vigda åt de vita studenterna på universiteten. När han frågade om en praktikplats fick han ständigt svaret att det var fullt. Så morgonen efter tentan begav han sig till en privat läkarmottagning som han gått förbi ett par gånger på väg till universitetet. Huset såg ut att vara hundra år gammalt. Buule vandrade självsäkert upp mot ingången och ringde på. Receptionisten var rund och de rödmålade läpparna fick sällskap av en mustasch som Buule inte hade sett hos kvinnor förut. Buule hade berättat för Nora och Ayan hur han presenterat sig som brorsbarn till ambassadör Alessandro. Den gröna skjortan var instoppad i de utsvängda vita byxorna. Receptionisten hade låtit blicken vandra upp och ner över Buule flera gånger innan hon sagt att hon visste att ambassadör Alessandro hade ett blandbarn i familjen men att det var många svarta män som sprang och knackade på för olika ärenden och att hon hade svårt att hålla reda på vem som var vem. Buule hade sagt att ambassadören var hans farbror och sedan tagit ett steg tillbaka och låtsats titta på sitt armbandsur vars batteri var dött.

När stetoskopet ett par veckor senare hängde runt Buules hals på sjukhuset försökte han efterlikna den självklara gången som de vita läkarna hade. Håret glänste av all gelé som krävdes för att det skulle se ut som italienarnas. När patienterna frågade honom var han kom ifrån svarade han på italienska. Nora visste att Buules kostymer återuppbyggde det självförtroende som raserats i Rom under studierna. I Baidoa kom Buule att få rykte om sig att vara stans stiligaste herre. Hafsa njöt när omgivningen öste lovord över honom.

När Nora och Buule kom fram till marknaden möttes de av ett doftmoln av kryddor. En man vevade upp plåtskyddet till sin butik och hälsade kunderna välkomna. En kvinna Nora inte hade sett förut viftade bort dammet från halmmattan innan hon radade upp frukterna.

– Färsk banan från Mogadishu! Kom och njut av Mogadishus sötma!

Morgonljuset lyfte fram stadens vackraste sida. När Nora hörde hur fiskemännen skrek ut priser på morgonens fångst, förstod hon att Baidoa hade vaknat. Marknaden fylldes av människor som var i färd med att handla inför Ramadan. Kvinnorna pladdrade högljutt med sina grannar. Någon tappade upp bensin i sin bil. Ramadanstämningen bredde ut sig i luften.

– Salaam caleykum, Buule.

– Wa caleykumu salaam, Hinda. Hur mår du och din familj?

Så länge Nora kunde minnas hade Hinda arbetat på marknaden och varje gång Nora såg henne där slogs hon av den skönhet som fick kunderna att dröja kvar vid fruktståndet.

Ögonen var mörkgröna och hon bar färgglada garbasaar som en vacker kontrast mot den mörka hyn. Hennes röst var mjuk och Nora tänkte att hennes skratt och nysningar måste vara lika mjuka.

– Hundra gram curry och ett halvt kilo kanel? undrade Hinda.

Buule räckte över de återstående sedlarna. Han räknade pengarna innan han stoppade dem i fickan och förberedde små plastpåsar att förvara kryddorna i. Hinda malde ner kryddorna och fastän Nora till slut hostade av den kryddimma som pressade sig genom halsen, stod Hinda kvar. Nora betraktade henne på avstånd och fascinerades över hur de långa kanelstängerna blev till små partiklar och den magiska ingrediensen i hennes mors te.

– Buule, nyheterna har nått mig med. När bär det av till Mogadishu?

Hinda räckte över påsen med de nermalda kryddorna till Nora.

– Vi ger oss av i slutet av månaden, Inshallah.

– Må Allah välsigna ert kommande liv i Mogadishu, walal.

Nora vred besvärat på sig. Mogadishu. Hon undrade över denna plats som alla pratade om. Grannarna blev alldeles till sig när deras kommande flytt till huvudstaden kom på tal och Noras vänner berättade om allt som de hört om Mogadishu. *Nora, när vi hälsar på dig ska vi besöka Mogadishus biografier och konserterna med Saado Cali och Ahmed Naaji*, sa de. Nora undrade om Mogadishu skulle komma att bli så härligt som alla beskrev det. Buule hade berättat att de skulle bo i en mintgrön villa vid stranden Liido och att tiden för att flytta var perfekt nu när Nora skulle börja gymnasiet. När

hon inte kunde sova om kvällarna funderade Nora på om hon skulle få vänner på gymnasiet. Hon hörde Ayan snarka bredvid i sängen och önskade att hennes föräldrar hade fått henne tidigare, så att hon och Ayan åtminstone hade kunnat få en trygghet i varandra i den nya staden.

Buule och Nora gick vidare till fruktstånden. Buule kände noga på mangon, guavan och grapefrukten. Han packade ner ett kilo av varje i olika påsar innan de gjorde sitt sista stopp hos nomaderna vid sidan av vägen. Deras mjölk förvarades i gula dunkar. Nora kände sig liten när hon stod bredvid de ståtliga kamelerna. Deras halsar var längre än hela hennes kropp. De svarta ögonen stirrade på henne när djuren tuggade gräset långsamt, oberörda av omgivningen.

– Nomaderna har verkligen förstått kamelmjölakens magiska krafter. Ser du hur huden glänser och hur raka deras ryggar är.

Buule nickade mot en man som stod och mjölkade en av kamelerna. Strålen sipprade ner i en gul bunke som han balanserade på ett av sina knän. Ryggen var rak och han bar en rödbrun macawiis som var knuten runt höften.

– De blir nästan aldrig sjuka, sa Buule.

Mannen vände sig mot Buule samtidigt som han fortsatte att mjölka kamelen.

– Om du väntar en liten stund så kan du få lite mjölk. Färs-kare än så här hittar du inte.

– Mahsanid walal, må denna Ramadan bringa dig allt du önskar!

– Aamiin min broder för oss alla! skrek mannen från den andra sidan. Det finns glas där. Drick gärna medan ni väntar.

Buule ställde sig upp och höll upp ett glas till sig och

Nora innan han satte sig ner på vägkanten igen. Han förde glaset till munnen och tog ett par klunkar.

– Ah, detta är öknens vita guld!

Nora skrattade åt det vita skummet från kamelmjölken som format sig som en mustasch runt munnen. Han hällde upp ett nytt glas och gav till Nora.

– Säg Bismillah först.

Nora tog emot glaset. Lukten var stickande och glaset fyllt av klumpar men hon drack ändå och torkade sig sedan runt munnen med handryggen.

– Min dotter, så har vi inte uppfostrat dig.

Buule tryckte en näsduk i Noras hand. Nora trodde inte på somaliernas myter om hur kamelmjolk var helande, men hon tömde glaset för att inte göra sin far besviken.

Under fastemånaden förvandlades köket i den vita villan till ett stort matlagningskollektiv. De trekantiga pirogerna fylldes med kött och högar av pannkakor stektes. Moskéernas böneutrop efter skymningens inbrott skulle påminna familjen om att det var dags att bryta fastan. Hemmet öppnades då för de främlingar som inte hade blivit välsignade med mat att bryta fastan med. När fastan mumlande bröts i Allahs namn intogs maten i ett stort sällskap som upptog varenda vrå i vardagsrummet. Händer sträcktes över det hav av kött, ris, pasta och bakelser som prydligt hade förberetts och nu låg uppdukade på det stora bordet. Maten knådades ihop till munsbitar innan den tacksamt fördes till munnen. Baidoas dörrar öppnades och stridsyxor begravdes. Men trots att Ramadan suddade ut gränser i Baidoa skulle staden i framtiden vara jämnad med marken, men det

hade Baidoas invånare ingen aning om när köttbitarna nu slukades och Hafsas te åtnjöts. Än vilade lugnet vid fötterna och en ny dag i gemenskap höll på att ta sin form.

NORA LUTADE BENEN mot blomkrukorna som Hafsa hade placerat utanför den vita porten. Växterna hade varit döda när de flyttat in i huset i Mogadishu men Hafsa envisades med att vattna dem ändå. Nora försökte fösa bort jorden från sin fot. *Inte ens insekterna söker föda här*, fnyste hon högt innan hon gav upp. I Baidoa hade Hafsa inte brytt sig om att dekorera husets framsida men när Nora såg hur grannhusen i Mogadishu pryddes med växter och färgglada höga grindar slutade hon fråga sin mor om de döda växterna verkligen fyllde någon funktion. Nora gnuggade sig i ögonen, ögonlocken kändes tunga. Luften var annorlunda i Mogadishu och brisarna svalare, den här morgonen verkade de vilja vaggas henne till sömns.

De första dagarna i Mogadishu hade Nora gått upp strax före solen i hopp om att få ha staden för sig själv. Hon drog på sig en diric och svepte en garbasaar runt sig innan hon smög ut ur den mintgröna villan och låste upp den vita porten. Nora blev besviken när hon möttes av gatan som redan började fyllas med liv och skyndade sig hem igen innan hennes föräldrar märkte att hon var borta.

Gäspningarna blev allt fler. Nora sträckte sig efter te-koppen och suckade tungt när hon såg att den var tom. Inte ens teet gav henne den energi som hon behövde den här morgonen. Hon hade vaknat ett par timmar tidigare av att Shukri smugit in i rummet för att hämta hennes smutstvätt. Det var ännu gryning och Nora trodde att hon fortfarande drömde när hon hörde hur någon rev runt bland hennes kläder.

– Om du hade gjort som jag bett dig och ställt ut din tvätt igår kväll, hade jag inte behövt väcka dig, sa Shukri.

Nora förbannade Shukri när hon inte hörde och drog täcket över huvudet.

– Men vi har sommarlov och solen har inte ens gått upp ännu.

– Det må vara sommarlov för dig, men för mig är det en vanlig arbetsdag.

Näsan var tillplattad, huden svartare än natten. Brösten gungade när Shukri samlade smutstvätten till en hög. Nora undrade hur Shukris kortväxta kropp kunde bära upp dem utan att ryggen gick sönder. Hon var alltid lika trotsig när det kom till Nora. Nora visste att hon såg det som sitt ansvar att fostra henne i matlagning och städning, men Nora var inte intresserad och de gånger Shukri bad om hjälp låtsades hon alltid som att hon hade annat att göra.

– Var det allt?

Shukri tog upp ett par trosor och hade försvunnit ut från rummet innan Nora hunnit svara. Nora hade övervägt om hon skulle försöka somna om igen, men det var lönlöst. Det väsnades inifrån huset när Shukri gick skallgång efter smutstvätt.

Nu masade sig Nora tillbaka in huset. I köket hittade hon Ayan som satt och lekte med ett spagettipaket som hon hållt ut på golvet. Nora satte sig ner och tittade på Ayan som i full koncentration satt böjd över pastastickorna och räknade dem innan hon bröt av dem på mitten.

– Ska vi gå och se vad de andra barnen gör? sa Nora och torkade grus ur ögonen.

Ayan sken upp och nickade mot Nora, som reste på sig och öppnade låset till den vita porten. Gatan utanför var förvandlad till en fotbollsplan.

– Warya, Warya!

Fotbollen rullade fram snabbt. De barfota fötterna var gråa av sanden. Vid sidan av vägen stod hejarklacken redo med vattenflaskor. Michael Jackson spelades från en radio med lång antenn som stod placerad på trottoarkanten. Nora skrattade åt glädjevrålen som spred sig när någon fick in bollen mellan de två stenarna som markerade målet. Ayan stod bredvid och höll hårt i Noras diric. De unga pojkarna tog av sig tröjorna och viftade med dem i luften. Grannbarnet Mohamed stod i målet. Nora såg hur han borrade in ansiktet i händerna när han släppte in bollen.

– Kom igen Mohamed, nin rag iska dhig.

Nora gick fram och var nu en del av hejarklacken. Ayan härmade hennes rörelser och hoppade upp varje gång någon gjorde mål. När Mohamed lyckades rädda ett skott hördes glädjetjut. Under pauserna sprang han fram till Nora och Ayan och drack ur vattenflaskan som Nora höll i handen. Mohamed var yngst av fem syskon och bodde i ett blått hus längre ner på gatan. Han var den första som visat Nora och Ayan till marknaden Hodan när de var nyinflyttade i Moga-

dishu. Nora skrattade ofta åt kaxigheten som bodde i hans lilla kropp. Mohamed hade förmågan att pressa ner priserna på marknaden med en självsäkerhet som hon själv inte kunde uppbåda. När Nora och Ayan fingrade på väskor och butiksägarna presenterade sina priser, sprang han snabbt fram till deras undsättning. *Den här väskan är inte av gjord av riktigt skinn.* Innan Nora och Ayan hunnit blinka tog Mohamed fram en tändare. Den lilla flammen var tillräcklig för att få butiksägaren att slita åt sig väskan och kasta ut Mohamed. Nora bad om ursäkt innan de med nedsänkt huvud lämnade butiken. Dagen efter stoltserade Mohamed med samma väska och berättade att han hade fått den för halva priset. Han berättade om hur priserna hade blivit hutlösa efter den misslyckade operationen att ta tillbaka Ogaden från etiopierna och hur butiksägare gjorde allt i sin makt för att få mat på bordet åt sina barn. När Nora och Ayan tittade frågande på honom undrade han om Buule och Hafsa inte berättade sånt för dem.

– Siad Barre gör det han kan för att få landet på fötter igen, sa Nora.

Det var vad hon hade hört sina föräldrar säga när de pratade om politik och trodde att Nora och Ayan inte hörde.

Mohamed himlade med ögonen och låtsades knacka på Noras huvud.

– Hallå, är det någon hemma? Hör du vad vi säger, Nora? Majoriteten av Somalias BNP är bistånd från USA, Italien och Storbritannien. Om Siad Barre nu försöker bygga upp landet, varför blir då flyktinglägren utanför Mogadishu allt fler medan presidentpalatset glimmar och militären upprustas?

Nora kände på väskan. Mohamed hade rätt, den var gjord av plast.

- Vad vet jag. Jag är ingen politiker.

- Det jag försöker säga är att det finns en verklighet utanför Mogadishus kärna, sa Mohamed. Alla har inte utbildade läkarföräldrar från Italien, fina bilar och hembiträden som passar upp dem.

Mohamed blinkade med ena ögat. Hans ord brände i Nora.

- Här, behåll väskan, sa han. Jag vill inte ha den. Jag är bara intresserad av hur långt de blodtörstiga butiksägarna är villiga att gå.

När Shukri serverade middagen den kvällen var familjen samlad kring matbordet. Nora satt tyst vid sin plats. Mohameds ord upprepades som en trasig skiva i huvudet. Han var ett år yngre men verkade veta saker som hon själv aldrig hade reflekterat över. Nora hade försökt prata med Shukri men hon hade irriterat ryckt på axlarna och svarat att minoritetsklanernas barn aldrig skulle bli nöjda.

Nora petade i maten innan hon la gaffeln ifrån sig. Hafsa tittade frågande på henne.

- Shukri, kan du värma upp maten åt Nora är du snäll? Spagetti är godast varm.

Shukri sträckte sig efter Noras tallrik.

- Mahsanid Shukri, men jag är inte hungrig. Jag äter den senare. Jag ställer undan den i köket själv.

Shukri inväntade Hafsas godkännande innan hon släppte taget om Noras tallrik.

- Hon är tillräckligt gammal för att avgöra när hon vill äta, sa Buule och stoppade den sista skeden spaghetti i munnen.

- Aabe, jag har tänkt på en sak. Varför är du inte läkare i flyktinglägren utanför Mogadishu istället? Behöver inte de människorna din hjälp mer?

Buule harklade sig. Noras fråga fick honom att sätta vatten i halsen och sekunderna innan han svarade kändes som en evighet. Nora tog en klunk mangojuice och fortsatte.

- Jag menar bara att du kanske gör mer nytta där. Mohamed sa att flyktinglägren utanför Mogadishu fortsätter att fyllas på och att människorna behöver hjälp.

Buule tog ett djupt andetag.

- Jag visste väl att de där orden inte kom från dig. Det är väl då typiskt minoritetsklanerna, sa Buule. De för vidare sitt förakt mot hårt arbetande människor till sina barn. Inte undra på att de aldrig tar sig ur sin misär. Det finns inpräntat i deras DNA.

Nora vred sig besvärat i stolen. Hon ångrade att hon inte hade valt sina ord mer varsamt.

- Ni ska inte tro på allt ni hör, fortsatte Buule. Siad Barre gör allt i sin makt för att bygga upp det här landet. Han var den första presidenten som förkastade klanernas negativa påverkan. Hade inte Sovjetunionen, Libyen och Kuba lämnat oss i sticket när vi försökte vinna tillbaka Ogaden, hade situationen sett mycket bättre ut för alla. Det vi kan göra är att stötta honom. Inte spä på det hat som redan finns mot honom.

Buule sökte medhåll från Hafsa, som hummade instämmande.

- Men aabe, vem hjälper människorna i flyktinglägren? De har inte mat som vi har.

- Nora, vår president Barres regering gör allt den kan för att hjälpa dem, sa Hafsa.

Nora låtsades smutta på mangojuicen. Sockerbitarna hade inte smält och hon fick tugga sönder dem innan hon svalde.

- Är det för att de tillhör en mindre klan som du inte åker till flyktinglägren och jobbar?

- Nora!

Nora hoppade till av sin mors skarpa stämma.

- I vårt hus pratar vi inte om människor från minoritetsklaner på det sättet. Det är den typen av åtskillnad som gör att det skapas förakt mellan oss.

Nora nickade tyst.

- Shukri, te med mjölk tack, sa Buule. Finns det kvar något av de där småkakorna du bakade i helgen?

Shukri ställde sig upp och försvann ut i köket.

- Min dotter, du och din syster kanske ska börja umgås med personer som förstår er bättre. Mohameds far är visserligen inte en fattig man längre, men naglarna är fortfarande bruna från de dagar då han var det, sa Buule och la ifrån sig besticken.

Nora visste att det var hans sätt att markera att samtalet var över. Hon var trött på att han aldrig lyssnade. Hon ville veta mer. Hon var inget barn längre. *Kanske ville de inte berätta hur det verkligen ligger till när Ayan är här*, tänkte Nora tyst för sig själv och funderade ut ett annat tillfälle då hon skulle fråga sin far igen. Hon ville veta det de visste och ha något att säga tillbaka när Mohamed rabblade saker om Siad Barre och Somalias historia. Nora ville bevisa att bara för att man hade föräldrar som kunde förse henne och Ayan med de senaste leksakerna och specialsyddadiric så innebar det inte att de var oupplysta och bortskämda. Hon ville säga till Mohamed att de hade det vita kolonialförtrycket

gemensamt. Nora visste inte vad det betydde men det var en av de sakerna som hon hört sina föräldrar prata om och det lät avancerat. Som något som skulle kunna få Mohamed att fatta att hon också visste saker.

DET VAR FORTFARANDE två veckor kvar av sommarlovet men Hafsa hade redan plockat fram gammalt skolmaterial till Nora så att hon kunde förbereda sig. Papperna med uppgifter låg utspridda över soffbordet. Nora satt på den mjuka mattan och vilade huvudet på sin arm. I handen höll hon en blyertspenna och ritade cirklar som gick in i varandra. Hon hade ingen lust att lägga sommarlovet sista veckor på att lösa matteuppgifter som hennes mor hade hittat på.

– Nora, kom igen nu! Jag vill att du ska vara bäst i klassen, sa Hafsa. Mogadishu är inte som Baidoa. På Benadirs gymnasium går stadens duktigaste elever. Konkurrensen är hård. Jag och din far vill att du ska vara väl förberedd.

Nora himlade med ögonen och plockade upp de papper som ramlat ner på mattan.

– Det är sommarlov, hooyo. Alla barnen är ute. Det är bara jag och Ayan som tvingas göra tråkiga uppgifter.

– Ja, hooyo, jag vill gå ut och leka!

Hafsa och Ayan satt på soffan. Hafsa samlade ihop Noras papper till en hög och vecklade ut ett papper på soffbordet.

– Jag och er far har arbetat mycket hårt för att ni ska få bättre förutsättningar än vad vi hade. Jag vet att det lockar

att gå ut och leka i solen med de andra barnen, men det kommer inte att göra mina döttrar till lärare och doktorer.

Hafsa ritade konturerna av Somalia på pappret.

– Ayan, kommer du ihåg vad Somalias huvudstad heter?

Ayans röst var alltid så svävande när Hafsa ställde frågor som hon inte var intresserad av. Nora såg hur Hafsa försökte hålla fast vid det lilla tålmod som hon hade kvar.

– Kom igen, Ayan. Det börjar på M.

Hafsa pekade med pennan på den runda prickn på kartan som skulle föreställa staden.

– Moogaa...

– Jag är hungrig, hooyo.

Hafsa rynkade på ögonbrynen och ställde sig upp. Hon försvann snabbt ut i köket och Nora hörde hur hon rev bland skåpen.

– Smart drag, Ayan. Jag kan lära mycket av dig när det kommer till att övertala hooyo och aabe.

Ayan hade redan ställt sig upp.

– Ska vi gå ut till de andra barnen?

Dagen innan skolan började knackade det på porten. Noras far gick för att öppna och hon kunde höra hur en killröst presenterade sig som Ahmed Mokhtar, son till Mokhtar och elevrådsordförande på Benadirs gymnasium. Han berättade att han fått information om att Nora skulle börja i deras klass och att han hade kommit för att välkomna henne å hela klassens vägnar. Nora smög sig fram till hallen och gömde sig med fjärlar i magen bakom en av väggarna. Hon kände sig utvald som fått personligt besök av självaste elevrådsordföranden. Hon såg framför sig hur hon antligen skulle få

vänner i sin egen ålder. Ahmeds afrohår stod runt huvudet och de vida byxorna fick honom att se ut som en seriefigur. När Noras far ropat på henne tittade hon fram bakom väggen och såg på Ahmed, som undvek hennes blick. Nora nickade när han frågade om hon ville ta sällskap till skolan med honom, Muna och Duale. Ahmeds blick var fortfarande fäst i golvet. Svettpärlorna blev allt fler i pannan. Han snubblade på orden. Till slut hade han ratat på sig som för att markera att den artighetsvisit som han kommit för var avklarad. Två andra kompisar i likadana afrofrisyrer väntade på honom längre ner på gatan. Nora följde dem med blicken tills silhuetterna försvann ur hennes åsyn.

Morgonen därpå väckte Shukri Nora tidigare än vanligt. I köket stod canjeero och färsk beer uppdukade. Nora begav sig till badrummet för att göra sig i ordning. Hennes far hade införskaffat den blåvita skoluniformen. Solen sken in genom det lilla badrumsfönstret och föll mot hennes ansikte. Hon hade två linnen under den vita blusen för att täcka de myggbett till bröst som börjat uppenbara sig och som skavde förfärligt. När hon studerade dem i spegeln suckade hon över att det högra bröstet fortfarande var märkbart större än det vänstra. Nora stoppade in blusen i den blåa kjolen innan hon tog på sig de svarta skorna som Buule polerat kvällen innan trots att det inte behövdes. De luktade nytt lack. Hon hostade av parfymmolnet som bildats när hon sprayat på sig Hafsas parfym, innan hon tyst öppnade badrumsdörren.

– Titta på dig! Du är bedårande vacker! Vår dotter ska äntligen börja på gymnasiet, sa Buule. Vilken välsignelse, Alxam-dulillah.

Buule och Hafsa väntade på Nora i köket med kameran i högsta hugg.

– Vi måste föreviga detta ögonblick. Kom hit!

Hafsa fixade till Noras vita blus ytterligare innan Buule knäppte ett par bilder.

– Aabe, det räcker nu. De väntar på mig.

Nora skymtade sina nya vänner vid porten.

– Bara en sista bild!

Hafsa tog kameran ur Buules hand.

– Hon är en ung kvinna nu. Du skämmer ut henne framför hennes nya vänner.

– Hon kommer alltid att vara min förstfödda.

Nora såg hur Buule torkade bort tårar med en näsduk. Han följde henne till porten och vinkade av Nora som försvann bort till Ahmed, Muna och Duale som väntade på andra sidan vägen.

– Vänner, det här är Nora. Hon är nyinflyttad från Baidoa och ska gå i vår klass.

– Välkommen, Nora, sa Muna och Duale i kör.

Deras ögon var vänliga och nervositeten i Noras bröst upplöstes sakta.

– Tack för att ni sökte upp mig. Jag har inte träffat någon som ska gå på vår gymnasieskola ännu.

De blåvita uniformerna fick deras samhörighet att kännas självklar.

– Det är Ahmeds förtjänst! Han tar sin roll som elevrådsordförande på allvar. Han begär ut listan över nyinflyttade elever av rektor Hassan inför varje skolstart och gör ett hembesök. Mycket ambitiöst om du frågar mig, skrattade Duale.

Nora tyckte sig se hur Ahmeds ljusa hy blottade rosor på kinderna.

– Du har inget val, Nora. Nu är du en av oss, sa Muna och krokade arm med henne. Dessutom är jag ganska trött på att bara vara omgiven av de här om dagarna. Duale har jag vuxit upp med och Ahmed träffade vi på högstadiet när alla vi hamnade i samma klass.

Muna pratade snabbt. Hijaben vilade löst om huvudet och blottade de svarta flätorna. Hon luktade som en blandning av oud och stekt lever.

– Jag är så glad att vi äntligen får en tjej i gänget!

Nora visste inte vad hon hade ställt upp på men hon var glad över den gemenskap som gjorde anspråk på henne. Hon såg ut på gatan. De blåvita uniformerna smälte samman när Mogadishus elever vandrade mot Benadirs gymnasium.

Skolans stenfasad var målad i vitt. Somaliska flaggan vajade i vinden. Den vita femuddiga stjärnan omslöt av en ljusblå bakgrund.

– Visst är det annorlunda mot Baidoa? sa Muna.

Muna läste Noras tankar. Skolgården var full av elever.

– Det där är rektor Hassan. Det gäller att stå på god fot med honom.

Ahmed nickade mot en lång man med vit skjorta och svarta byxor. Han förde megafonen till munnen och hälsade alla välkomna. Nora såg hur Ahmed, Duale och Muna sträckte på sig och hon gjorde samma sak. Sorlet från de morgontrötta rösterna blandades med Hassans mörka stämma när de tillsammans sjöng i kör om Somalias självständighet och frihet.

– Vi lär dig sångerna efter skolan. Låtsas sjunga med så länge, viskade Ahmed till Nora.

Nora tittade runt omkring sig. Eleverna stod uppradade i olika led och sjöng för full hals. De glänsande ansiktena fick henne att inse att hon inte var den enda som smörjt in sig med kokoskräm. Nora lärde sig att morgonrutinerna på Benadirs gymnasium såg ut på samma sätt varje dag. Regeringen var mån om att Somalias elever skulle känna lojalitet gentemot landet. Recitationen av surorna Al-Fatiha, Al-Nas och Al-Ikhlās ekade över hela skolgården. Stoltheten glittrade i rektorns ögon när de långa raderna av elever i gemensam takt gick in mot sina klassrum. Efter ett par veckor förstod Nora att Ahmed enbart sjöng med i självständighetssångerna när rektor studerade honom. En eftermiddag när Nora, Ahmed, Duale och Muna suttit på en av restaurangerna som Ahmeds far ägde bestämde hon sig för att konfrontera honom. Nora kände sig för första gången någonsin som del i ett gäng. Som att någon utanför familjen brydde sig om vad hon hade att säga. Hon tänkte att det betydde att hon var på väg att bli vuxen.

– Ahmed, de här självständighetssångerna som du lärt mig, varför sjunger du inte med i dem själv?

Ahmed rynkade på pannan.

– Ha! Så du tror inte att det syns? sa Nora.

Nora och Muna skrattade.

– Det är dags att vi berättar för henne nu. Hon är en av oss, sa Duale.

Ahmed såg på Duale på ett sätt som skrämde Nora.

– Jag antar att jag får göra det. Ni två verkar inte kunna hålla era trutar, sa Ahmed.

Nora tittade på Ahmed med en frågande blick. Han såg sig omkring i caféet för att försäkra sig om att ingen lyssnade till deras samtal, innan han lutade sig fram och viskade:

- Det är jag som står bakom tidskriften Warjire.

Nora vred obekvämt på sig och undrade om hon hade hört rätt.

- Warjire? Den regimkritiska tidningen?

Ahmed nickade.

Nora hade hört sina föräldrar förkasta Warjire flera gånger. Oron växte inuti magen.

- Hur kommer det sig?

- Förbered dig på en oändlig föreläsning, sa Duale.

Duale lutade sig tillbaka i caféstolen och sökte medhåll från Muna. Ahmed hällde upp mer cola i sitt glas innan han fortsatte.

- Egentligen är det väl konstigt att förvänta sig att ni ska förstå.

- Vad menar du? undrade Nora.

- Jag menar er, sa Ahmed lågmält. Ni som gynnas av Barres regim. Er tillvaro har alltid varit säkrad. Ni har klanmän som ställer upp när ni hamnar i kläm. Era föräldrar har inte behövt oroa sig för er framtid. Ni har liksom haft allting utstakat från början.

Ilskan växte inuti Nora.

- Du är väl inte rätt person att prata på det sättet. Vad jag förstår så äger din far halva staden!

Ahmed sköt ifrån sig sin cola.

- Det har inte alltid varit så. Vet du hur svårt det är att bli respekterad om man tillhör en minoritetsklan i den här staden? Det finns fortfarande människor som säger att vi inte

är riktiga somalier, att vi är avkommor från bantuhoror som fick ihop det med kolonisatorerna.

Nora fnyste högt.

- Det var det värsta jag hört.

Ahmed vände sig mot Muna och Duale.

- Jag sa ju att läkardottern inte skulle förstå.

- Jag heter Nora.

Ahmed böjde sig fram över bordet. Hans andetag var varma mot Noras ansikte.

- Följ med mig till flyktinglägren imorgon så ska jag visa dig den del av Mogadishu där mina klanmän finns efter de blodiga stridigheterna mot Etiopien.

Ahmed släppte inte henne med blicken och hon tyckte sig se något i hans ögon som hon inte sett tidigare. Blicken var intensiv. Hon visste att hon inte kunde säga nej. *Jag måste komma på något att säga till hooyo och aabe.*

- Följer ni också med?

- Nej!

Duale och Muna var snabba med att svara.

- Vi har varit där flera gånger och Ahmed bor ju i princip där, så ofta som han är på besök, sa Muna.

- Men det är en upplevelse. Alla borde faktiskt se det, fyllde Duale i. Det är så nära Mogadishu men bortom allt vi är vana vid här.

Nora funderade på vad hon skulle säga till sina föräldrar. Hon kunde säga att hon skulle tillbringa lördagen med Muna och skynda sig hem innan mörkret föll.

Senare under kvällen när hon låg i sängen och Ayans snarkningar höll henne vaken kröp obehaget fram. *Tänk om något*

händer, vad gör jag då? Hon kände sig dum som hade gått med på att följa med Ahmed. Hon visste ingenting om den plats som han skulle föra henne till. Hon fick en stark lust att prata med Mohamed. Hon ville fråga mer om de flyktingläger som han hade berättat om tidigare. Hon ville försäkra sig om att det inte var farligt där, men hon visste att han inte kunde hålla tyst. *Han kommer att berätta för Shukri innan jag ens hunnit sätta mig i bilen.* Nora tog ett djupt andetag. Mohamed hade rätt, det var dags för henne att se verkligheten bortom Mogadishus strandvillor.

BÖNEUTROPET TILL EFTERMIDDAGSBÖNEN Asr hade precis avtagit när Nora gick ut från deras hus. Hon hade sagt till sina föräldrar att hon skulle iväg för att träffa Muna, men i själva verket bett Ahmed att hämta upp henne. Hon tittade nervöst omkring sig. Det sista hon ville var att ge grannskapets kvinnor en anledning att skvallra om hur hon försvann i bilar med unga män. Nora hade funderat på om hon skulle berätta för sina föräldrar att hon skulle åka till flyktinglägret med Ahmed, Muna och Duale på ett studiebesök, men hon visste att de aldrig skulle gå med på det. Allting som de inte hade någon direkt kunskap om var förknippat med fara. Nora visste att de undanhöll information från henne men hon hade lärt sig att det var lönlöst att initiera diskussioner om de orättvisor som hon hört om vid middagsbordet. Hon ville med egna ögon se det hennes vänner hade sett så att hon hade något att referera till när de ojade sig över situationen i flyktinglägren. Hon ville också kunna återberätta om barn med trasiga kläder och stora mappar, som drog i en. Nora rätade på sjalen. Efter en stund kom Ahmed i sin pappas bil och stannade till vid vägkanten framför Nora.

– Jag undrade om du verkligen skulle komma eller inte, sa Ahmed.

Nora stängde bildörren hårt om sig.

– Lugn nu. Jag bara skojar med dig.

Ahmed studerade Noras nya sandaler i rött skinn.

– Vad nu? Vill du att jag går tillbaka hem och byter om?

Ahmed skrattade och vände bort ansiktet.

– Nej då, du är jättefin.

– Det var inte det jag frågade.

Nora tittade ut genom bilfönstret. Bilbältet var trasigt. Rökelsepinnarna som Ahmed hade placerat vid fönstret var för många för att Nora skulle kunna hålla tillbaka hostan.

– Hur lång tid tar det?

– Det beror på trafiken, men minst en timme.

Nora tog fram sina svarta Ray-Bans ur väskan och satte på dem.

– Du får gärna vara tyst om du inte har något vettigt att säga under tiden, så kan jag passa på att sova.

Läpparna sprack upp i ett osäkert leende och Ahmed vände sig mot henne.

– Jag menar inget illa, men det är mitt ansvar som elevrådsordförande på Benadirs gymnasium att försöka uppmärksamma nya elever på den värld vi lever i.

– Jaså, så det innebär att du plockar upp alla nya tjejer på helgerna och kör runt dem med din pappas bil. Vilken charmör. Bravo.

Nora låtsades buga tre gånger och såg att Ahmed blev generad.

– Det var inte så jag menade, sa han.

Ahmed fingrade på bilradion och när han till slut hittade

en kanal som spelade musik höjde han volymen. Han gungade i takt till musiken. Nora sneglade på honom. Hon hade inte lagt märke till att hans ögon var nötbruna. *Han ser ut att vara avkommen av något bortom denna värld*, tänkte hon.

– Det var flyktinglägren som fick mig att starta Warjire, sa Ahmed. Min far tog med mig dit förra året. Han hade ett välgörenhetsprojekt som han ville att jag skulle hjälpa till med. Ärligt talat var jag inte så intresserad. Jag hade fullt upp med ordförandeskapet i elevrådet men min far accepterade inte ett nej.

– Vad var det som du såg som gjorde att du startade Warjire?

Ahmed sänkte musiken.

– Jag har faktiskt aldrig varit politiskt intresserad. Det må låta konstigt, jag som kommer från en minoritetsklan och allt. Men fattigdomen i flyktinglägret, det är något helt annat.

Ahmed suckade tungt.

– Där kommer jag, med en far som är handelsman och har på mig kläder som jag ganska snabbt förstår kan mätta en hel familj.

Nora tittade på Ahmed. Rösten darrade.

– Jag kände mig smutsig. Som att jag var en del av problemet. Dagen efter kom jag dit igen. Och igen och igen. Jag gjorde ingen nytta där utan lyssnade bara på folks historier. Du undrar säkert varför de valde att prata med mig?

Nora skrattade högt.

– Ja, det undrar jag faktiskt, sa hon.

– Pengar. Jag tror att de tänkte att jag kunde göra deras situation bättre.

- Det kunde du väl med din fars välstånd?

- Det kan vi alla.

Nora tittade ut på vägen som blev allt sämre. Handbyggda hyddor upptog Noras synfält.

- Vad är det där?

Nora drog ner solglasögonen med ett finger och pekade på hyddorna.

- Det är människors hem, svarade Ahmed.

Hon vevade ner rutan och undrade hur människor fick plats där.

- Mina föräldrar vill inte ens att vi ska prata om flyktingläger, än mindre om fattigdom. Jag har försökt föreställa mig hur det skulle kunna se ut här men det här hade jag aldrig kunnat fantisera om.

Nora betraktade den ojämna vägen från bilfönstret. Getterna gick fritt mellan dem. Ahmed väjde undan för dem innan han till slut stannade bilen.

- Vi måste gå den sista biten.

Nora gick ut och stängde bildörren bakom sig. Hon rygga-
de tillbaka av den unkna stanken. Som att något dött lurade i närheten. Hon stoppade ner Ray-Bansen i väskan. Ahmed hade stannat bilen mitt ute i ingenstans. Stenar letade sig snabbt in i sandalerna och hon insåg varför Ahmed hade tittat på dem när hon satte sig i bilen. Nora snubblade till på en sten. Hon började gå med snabba steg.

- Det är ingen fara. Jag är här, sa Ahmed.

Ahmed gick tyst bredvid henne. Han var längre än hon hade tänkt på tidigare. Hennes huvud nådde bara nästan till hans axel. Afrohåret var välkammat, men de blåa jeansen var inte pressade och Nora undrade hur hans föräldrar kunde

låta honom gå ut med skrynkliga kläder. Nora tittade ner på sin knälånga blommiga kjol. Hon hade stoppat blusen innanför. Den gröna sjaletten var knuten slarvigt runt håret. Hon önskade att hon hade tagit på sig en diric istället. Hela hennes utstyrsel skulle dra till sig uppmärksamhet. Hon undrade om Ahmed hade låtit bli att förvarna henne med flit. Om hans tanke var att kontrasten skulle sätta sig djupare i henne då. Runt omkring dem var det fullt av människor. De hade byggt små hus med hjälp av grenar och tyger. Utmärglade barn hängde i sina mödrars famnar med flugor surrande omkring sig. Blickarna var tomma.

- Hur ofta är du här?

- Alldeles för ofta, svarade Ahmed. Deras röster förtjänar att höras. Ingen bryr sig om dem. Var är biståndet som pumpas in i landet? Det är i alla fall inte de mest behövande som får ta del av det.

En stark odör stack i näsan och Ahmed pekade mot ett litet plåtskjul.

- Avföring. Ser du det där rucklet? De använder det som toalett. Problemet är bara att ingen kommer för att tömma.

Nora tittade ditåt och kunde inte förstå hur någon kunde få plats därinne.

Ahmed är här!

En ung pojke i trasiga kläder sprang fram till Ahmed och kastade sig i hans famn. Fler och fler människor samlades runt honom. Sorlet blev högre. Folk drog i honom. Nora stod tyst bredvid. Hon hade inte bevittnat hunger tidigare. Det var som om Ahmed var de här människornas enda länk till makten inne i Mogadishu. De ville försäkra sig om att han kunde förmedla deras desperation.

– Ahmed! Vad säger de inne i staden? Var är matransonerna? Mina barn svälter!

– Åt helvete med Barreregimen!

– Varför är det ingen som hjälper oss?

Ahmed drog Nora närmare sig och viskade:

– Du behöver inte oroas. De vill inget illa. Håll dig bredvid mig bara.

Det dröjde inte länge förrän deras uppmärksamhet skiftade från Ahmed till Nora.

– Vem är du? Är du här för att studera oss eller för att hjälpa oss?

Den unga kvinnan som vänt sig till Nora granskade henne noga. Blicken fastnade vid de röda skinnsandalerna. Kvinnans garbasaar hängde på axlarna. Ögonen var två stora hål.

– De där skorna ser dyra ut. Räcker till mat i en vecka. Ta av dig dem.

Kvinnan böjde sig fram mot Nora, som ryggade tillbaka. Hon kände hur Ahmed tog tag i hennes hand.

– Lugna dig. Nora är med mig.

Kvinnan fnyste och lyfte upp ett barn från marken. Viftade bort flugorna.

– Jag hoppas att ni är här för att hjälpa oss. Vi är trötta på besökare som vallfärdar hit för att stilla sitt dåliga samvete. De lovar alla möjliga saker men något bistånd har vi inte sett röken av. Ibland undrar jag om de fina politikerna inne i Mogadishu förstår att vi skulle kunna stöta dem om vi organiserade oss.

Ahmed förde Nora vidare genom folkmassan och in i flyktinglägret. Till slut kom de fram till ett tält som stod intill ett akacieträd.

– Abiya, är du hemma? Jag kommer med besök.

Den gamla kvinnans rygg var krökt, rösten hes. De gröna ögonen grumliga.

– Åh, Ahmed! Är det du?

Abiya tog Ahmeds ansikte i sina händer. Hon kysste honom en gång på vardera kinden innan hon vände sig mot Nora och gjorde samma sak.

– Vem är den här vackra damen som du har med dig idag?

– Det här är min vän Nora, ayeeyo. Vi är grannar.

– Då så. Stig på, stig på.

Luften i tältet var instängd. Nora fick kväljningar i halsen och ansträngde sig för att svälja utan att det skulle märkas.

– Du får gärna ta av dig skorna. Jag ber på det här golvet.

Den äldre kvinnan log mot Nora.

– Jag ber om ursäkt, ayeeyo.

Nora knäppte snabbt upp sandalerna. Hon såg att Ahmed lämnat sina utanför tältet och hon kände sig genast dum. Abiyas golv var täckt av tygtrasor och på en halmmatta låg ett barn med en slang i munnen.

– Hur mår han?

Ahmed satte sig ner och strök det lilla barnet över ansiktet. Han låg på en FN-filt. Det såg ut som att han sov.

– De säger att de har gjort allt de kan. Det var någon FN-läkare här för ett par veckor sen. Jag matar honom genom slangen, svarade Abiya. Jag vill tro att hans tid inte är kommen ännu, men bara Allah vet.

Ahmed räckte fram några sedlar till Abiya, som tog emot dem och stoppade dem innanför klänningen.

– Må Allah belöna dig, min son. Låt mig koka te till er.

Ahmed ställde sig upp och rättade till byxorna.

– Må Allah välsigna dig för ditt varma välkomnande, Abiya, men vi måste ge oss av. Mörkret faller snart. Vi behöver vara hemma före kvällsbönen.

Ahmed tog Abiyas händer i sina.

– Vi ber för honom, ayeeyo.

Ahmed ledde Nora ut ur tältet och vidare genom flyktinglägret. Vägarna var gropiga. Odören fick henne att föra handen till munnen men det hjälpte inte. Hon kände sig utmattad. Sandalerna var redan gråa av damm och sand. Hon undrade hur många fler platser som denna det fanns i Mogadishu. Någon skrek något efter henne, hon låtsades inte höra. Hon blev illa till mods och en intensiv våg av att vilja försvinna därifrån sköljde över henne, men de provisoriska hyddorna verkade aldrig ta slut.

– Akta.

Nora stannade upp i en rörelse.

– Kamelskit, skrattade Ahmed.

Nora rynkade på näsan och hoppades att Ahmeds rundvandring snart skulle vara över.

– Vi är snart framme, sa han då.

När de kom fram till bilen vände hon sig mot Ahmed. Han torkade bort svett från pannan med en servett.

– Vem är Abiya och vad har hänt med den lilla pojken?

– Abiya är från Ogaden. Hon bodde där tillsammans med sin dotter och den lilla pojken. Hon var på marknaden med honom när hon hörde ljudet av stridsvagnar. Hon skyndade sig hem men det var redan för sent. De hade redan jämnat hemmet med marken.

– Var är mamman?

– Ingen har sett till henne sen dess, men Abiya hoppas att

hon fortfarande är vid liv. Hon såg ingen annan utväg än att fly hit.

Ahmed tog ett djupt andetag. Nora såg att han tvekade innan han fortsatte.

– Det går inte att få någon kontakt med pojken. De säger att det beror på vad han såg under flykten.

Ahmed räckte en servett till Nora. Hon hade inte märkt att hennes kinder blivit blöta.

– Varför gör ingen något? frågade Nora. Mina föräldrar har aldrig berättat om det här för mig och Ayan.

– Det var därför jag tog dig hit. Det finns världar i vår egen som vi aldrig får uppleva om vi inte tar oss dit själva. Jag vet att många förkastar Warjire. Mina egna föräldrar vill att jag ska sluta skriva mina politiska texter för att det är för farligt, men hur skulle jag kunna göra det när det här fortfarande pågår?

Ahmed andades ut tungt.

– Det var inte meningen att ge dig dåligt samvete, Nora. Jag ville bara visa dig att det finns en annan verklighet också. Det är många av oss som vill se ett Somalia där landets tillgångar kommer folket till del.

Nora kröp in i bilen och stängde om sig. Under resan tillbaka stirrade hon tyst ut genom fönstret. När Ahmed inte såg tittade hon på honom och tänkte att hon egentligen inte visste någonting om honom mer än att han inte gillade vad han kallade rektorns hjärntvätt och Barres regim. Han verkade se sig som en frihetskämpe och hon undrade om det inte låg mer bakom än det hon läst i Warjire. Hon fick en känsla av att det här var början på något nytt. Hon kände på något sätt en samhörighet med Ahmed. Som om det de

precis upplevt tillsammans hörde till bara dem. När Ahmed till slut stannade bilen utanför hennes hus insåg hon att de inte hade sagt någonting till varandra under hela hemresan.

– Warjire är vår hemlighet, sa Ahmed. Du måste lova mig det, Nora. Får regimen reda på vem som står bakom den innebär det slutet för mig.

Nora nickade tyst innan hon hoppade ut och gick mot huset. De röda skinsandalerna var helt söndertrasade och det var omöjligt att se att de alldeles nyligen varit röda. Nora hann inte knacka på porten innan Shukri slet upp den.

– Var har du varit? Solen gick ner för länge sen. Dina föräldrar är utom sig av oro!

Nora mötte inte Shukris blick.

– Vi var ett par vänner som gick på bio efter restaurangbesöket.

Shukri rynkade på näsan.

– Hur ser du ut? Du stinker, din kjol är skrynklig och fötterna sandiga. Gå och ta en dusch innan du kommer till middag. Jag meddelar dina föräldrar att du är hemma.

Nora gick in till sitt rum och letade fram sina skrivböcker från garderoben. Hon tog en penna och frigjorde de ord som pyrde i henne innan hon la ifrån sig skrivboken och tog en handduk som låg på sängen. Shukri hade rätt, hon stank. Nora kunde inte låta bli att undra vad Ahmed hade tänkt när hon suttit där bredvid honom i bilen. Hon skrubbade kroppen med tvål samtidigt som tankarna forsade genom huvudet.

När hon satt vid middagsbordet låtsades hon vara intresserad av hennes föräldrars diskussion om de nya sammetssofforna som hennes mor ville införskaffa till vardagsrummet.

Och när hon senare la sig i sängen tänkte hon på den trygghet som hon känt när hon gått i flyktinglägret med Ahmed. Hon hade precis slutit ögonen när hennes mor steg in i hennes rum och satte sig på sängkanten.

– Du var väldigt tyst vid middagen.

– Jag är trött, hooyo. Det har varit en lång dag.

– Du har betett dig så konstigt på sistone. Har det här med pojkspolingen Mohamed att göra?

– Du behöver inte oroa dig för mig, hooyo.

Hafsa flyttade sig närmare Nora.

– Är det Mohamed? Jag kan prata med hans mor. Låt inte den där typen störa dig.

Nora tittade på sin mor. Hafsas blick var allvarlig. Läpparna sammanbitna. Nora satte sig upp i sängen.

– Hooyo, hur kan det vara så att de frukter som vi får ta del av dagligen, utan att ens behöva fundera över dem, är en fråga om liv och död för människorna i flyktinglägret?

Hafsa lossade på hårbandet och släppte ut det svarta hårsvallet. Hon samlade ihop några hårstrån som stod rakt ut och knöt en stramare knut.

– Varför tänker du så mycket på flyktinglägret? Din far har jobbat hårt för att ni ska slippa bekymra er över sånt. Din uppgift är att göra bra ifrån dig i skolan. Du och Ayan ska inte behöva oroa er för något annat.

Nora suckade och la sig i sängen igen.

– Hooyo, jag är trött.

Hafsa böjde sig fram och kysste Nora på kinden.

– Sov så gott min dotter.

NORA SATT PÅ en av strandrestaurangerna vid Liido och firade att gymnasiet var över med Ahmed, Muna och Duale. Hon fingrade på den nästan tomma colaflaskan och vinkade till servitören. I bakgrunden hördes sträva blåsinstrument, syntar och basslingor från något lokalband som strandrestaurangen bjudit in. Kroppen kändes lätt. När rektor Hassan frågat om hon ville läsa upp sina verk på sommaravslutningen hade hon först tackat nej. Hon hade ingen lust att ställa sig på scenen framför gymnasieskolans elever och läsa upp sina dikter. Men hennes vänner hade övertalat henne och när hon väl stått på scenen och tittat ut mot folkhavet hade det känts som att hon hade världen i sina händer. Hafsa hade noga läst igenom dikterna innan hon gett Nora sin välsignelse att framföra dem. Hon ville försäkra sig om att det inte fanns några stycken om fattigdom eller elände. *Poeter har förmågan att starta krig. Jag vill inte att du associeras med det*, hade hon sagt. Nora hade sedan framfört två verk. Den ena kallade hon *Dadlarnas sötma*. Den handlade om gränslös kvinnlig vänskap. När Nora under sin uppläsning kom till delen som handlade om att Somalia skulle avstanna utan kvinnorna, då jublade publiken. Hon hade tänkt på Muna när hon skrivit

den. Den andra dikten handlade om kärlek. Nora hade mest skrivit den för att kompensera för den andra om det skulle bli så att den inte gick hem. Muna hade frågat om den handlade om Ahmed och Nora hade svarat att Ahmed verkade finna sin väg till all hennes poesi numera.

En kväll när de suttit vid havet på en filt och lyssnat på vågorna hade Ahmed sagt att Nora gav honom en mening med livet som han inte visste hade funnits.

– Jag vill leva alla mina dagar med dig.

Det hade gjort Nora upprymd, att sitta så nära honom med havet som sällskap. Hon kände en helhet med honom, som om hon aldrig skulle behöva något annat.

– När jag kommer tillbaka från Tiye glow ska vi gifta oss.

– Ett stort bröllop ska vi ha, fyllde Nora i.

Hon ställde sig upp och sträckte händerna mot himlen. Sanden var mjuk mellan tårna.

– Ja, låt hela grannskapet veta att läkardottern valde en tölp från en minoritetsklan, skrattade Ahmed.

Ahmed tog tag om Noras midja och snurrade runt runt. Nora skulle börja på Lärarhögskolan i Mogadishu till hösten. De hade planerat en sommar fylld med äventyr, men när Ahmed fått en kallelse från regeringen hade planerna blåsts bort.

– När jag är tillbaka är det du och jag för alltid, Nora. Det blir inga studier för mig. Min far vill att jag tar över hans affärer, men det går ingen nöd på mig. Jag har Warjire.

Servitören hade kommit fram och stod nu böjd över bordet med ett block i högsta hugg. De två översta knapparna på skjortan var öppna och några hårstrån letade sig fram på bröstet. I det stora afrohåret satt en kam.

– En till cola, tack. Extra is den här gången.

En doft av mint från servitörens andedräkt spred sig till Nora, som ryggade tillbaka. Han dröjde sig kvar vid bordet. Han hade ett vältrimmat skägg och Nora la märke till ögonfransarna som var längre än hennes. Noras mandelformade ögon glittrade när hon skrattade nervöst. Ahmed vred sig besvärat i stolen mittemot henne.

– Varför står du fortfarande kvar? Hon är här med mig, sa Ahmed.

Servitören ryckte på axlarna och blinkade mot Nora innan han försvann ut i köket. Ahmed tog en sockerbit och la den i kaffekoppen. Musiken från högtalarna dunkade och ljuset från lamporna reflekterades i bordet. Artisten Ahmed Naaji hade en hel ensemble med sig och oudens strängar fick restauranggolvet att vibrera. Kvinnorna i de rödgula folkdräkterna gungade fram och tillbaka bredvid honom. Dansgolvet var fullt av Mogadishus ungdomar. Nora skrattade åt Duales och Munas flaxande.

– Tror du att det blir de två någon gång?

Ahmed skakade på huvudet.

– Aldrig. Muna släpper inte in någon. Duale kan gott ge upp.

Ahmeds hand letade sig fram till Noras under bordet.

– Jag har något till dig.

Nora kände hur hon fick en bok i sin hand. Hon plockade upp den och strök handen över det vita omslaget. Hadrawis senaste diktsamling. Hon öppnade boken och förde den till näsan, andades in doften. Nora hade försökt få tag på den så fort den kommit ut men den hade varit slutsåld överallt. Hon böjde sig fram och omfamnade Ahmed. Han doftade citrus.

Senare på kvällen när de promenerade hemåt hade de sällskap av livet som utspelade sig i staden. Framme vid den vita porten väntade Ahmed tills Shukri öppnade. Hon låtsades som att hon inte såg honom. Nora och Ahmed stod kvar så i några sekunder och tittade på varandra utan att säga något, men ett hemligt leende smög sig fram i Noras mungipa.

Efter att Ahmed gått sa Shukri:

– Ett infekterat djur har förmågan att förstöra en hel flock. Den där typen borde du hålla dig borta ifrån.

Nora väcktes abrupt ur sitt tillstånd och hon såg hur Shukris blick var full av förakt. Hennes ord fick Nora att känna sig illa till mods men hon sa inget.

När Nora en stund senare skulle värma upp sin kvällsmat i köket, hörde hon hur Shukri viskade med grannarna på bakgården. *Det skulle vara en skandal om en av Mogadishus mest framträdande personer gav bort sin skönhet till dotter till en pojkspoling som inte har något klanskydd!*

Nora försökte koncentrera sig på att hålla hårt i den vita tekoppen men den gled ur hennes grepp. När koppen exploderade mot marmorgolvet upphörde viskningarna.

– Nora, är det du?

Nora kunde höra Shukris fotsteg när hon skyndade sig tillbaka till sitt rum. Hon la sig i sängen och drog upp täcket och låtsades sova.

DEN SOMALISKA FLAGGAN vajade i vinden som alltid. Nora inbillade sig att den fläktade mot solen som brände i ansiktet för den gula solfjädern hon hade i handen var inte till mycket hjälp trots att hon viftade häftigt med den. Svetten rann innanför den blåa bomullsblusen som hennes mor envisats med att hon skulle bära dagen till ära. Det var alldeles för varmt och alldeles för tidigt för att sitta hopklämd mellan sina föräldrar på skolgården. Hade det inte varit för Ahmed hade hon krävt att slippa se den här ceremonin och stannat hemma med Shukri och Ayan. Hafsa var klädd i en röd diric. Hennes svarta hårsjalett var knuten som en turban och hennes garbasaar vilade runt axlarna. Buule bar en brun kostym. Nora kunde känna hur den ena axelvadden tryckte mot henne. Då och då tog Buule ut en servett ur fickan och torkade bort svettpärlorna från pannan.

– Doktor Buule! Idag är det en stor dag för våra ungdomar.

Buule reste sig upp från de smala bänkarna som skolan ställt ut och hälsade på en skäggig man som stötte sig med en käpp.

– Ja, dessa unga män är vår nations framtid.
Buules hand vilade fortfarande i den gamla mannens.

– Jo, doktor, jag tänkte passa på att fråga dig. Den senaste tiden har jag haft väldigt ont i min rygg, och min höft. Och så har jag börjat bli yr också.

Nora var van vid att folk sökte sig till hennes far för att få medicinska råd och ibland till och med en undersökning. Det hände överallt, på gatorna, på deras utflykter till Liido, på marknaden.

– Ilyaas, besvära inte doktor Buule. Han är här för att ta del av ceremonin precis som vi, sa den äldre damen som Hafsa viskat hette Aisha. Hennes ansikte var rynkigt. Läpparna målade i rött.

– Doktor, Ilyaas vägrar ta sin medicin hur mycket jag än tjarar.

Nora stirrade på Aishas hårsjalett som var knuten flera varv runt huvudet och Nora tänkte att hon måste haft ytterligare en hårsjalett undertill för att få till den höjden.

– Åh, Hafsa, du strålar!

Aishas ansikte sprack upp i ett leende när hon såg Hafsa. Hon böjde sig ner för att kindpussa henne tre gånger.

– Nora, du brås på din mor.

Den rynkiga handen var sträv mot Noras kind.

– De växer så fort. Säg mig, Hafsa, är du här för att spana in en potentiell man till Nora?

Hafsa rynkade på näsan.

– Nora är inte ens sjutton år och har precis blivit antagen till Lärarhögskolan. Hon ska bli klar med sina studier innan vi tänker på sånt.

Aisha tittade runt omkring sig och försäkrade sig om att ingen hörde, innan hon satte sig ner på bänken vid Hafsas sida.

- Jag har skvaller, viskade hon tyst. Karimas äldsta dotter har rymt med en man som gråtit ögonen röda när hennes far vägrat ge bort henne i äktenskap till honom. Det sägs att han var skådespelare på Nationalteatern men jag känner själv inte till honom. Det förklarar hans improvisationsförmåga. Gråta för en kvinna, har du hört något mer skamfullt? Det är vad de går för, minoritetsklanernas män. Bäst att inte blanda sig med dem.

Hafsa vred på sig besvärat.

- Säg vad man vill om det, walal, men hade det inte varit bättre att välsigna två förälskade ungdomars kärlek? Se nu vart begären fört dem. Stackars Karima, för alltid brännmärkt av skammen. Ya Allah, underlätta för familjen.

Aisha tog sig för pannan och låtsades svimma. Nora visste inte om hon skulle skratta eller gråta åt den dramatik som utspelades framför henne.

- Välsigna deras kärlek? Är du galen, Hafsa? Var ska hon söka skydd när de hamnar i osämja? Du vet att minoritetsklaner inte har något beskydd. De har ingen status. Och stackars barnen i framtiden. De kommer för alltid att dras med sin mors osmakliga val. Hur Zahra kunde välja en man framför hela sin klan, är för mig obegripligt.

Aisha hejdade sig och var tyst i ett par sekunder. Det var som om hon visste att hennes nästa ord kunde komma att tas emot som en förolämpning.

- Jag hoppas att ni håller ordning på Nora. Hon börjar komma upp i den ålder där ungdomar upptäcker sina begär.

Hafsa rätade på sin diric innan hon raskt ställde sig upp.

- Jag tror att det är bäst att ni hittar en plats, bänkarna börjar fyllas på.

Aisha ställde sig upp och tittade efter sin man innan hon vacklade ut i folkhavet.

- Du ska inte lyssna på såna som henne, Nora. Hennes tunga är resultatet av år i fångenskap mellan fyra väggar, sa Hafsa. Jag betvivlar att hon någonsin fört ett samtal med någon som inte tillhör samma klan som henne.

Nora tänkte på Ahmed och om hennes mor kommer att säga samma sak den dagen då hon ska berätta att Allah har föreskrivit honom för henne. Att hon redan hade känt det efter besöket på flyktinglägret och hur självklart allting hade varit. Hur hon redan då visste att de skulle vandra genom livet tillsammans och att hon om nätterna när hon inte kunde sova tänkte på hur Ahmed fick henne att skratta så mycket att tårarna sprutade. Fast sedan fick Nora dåligt samvete. Tänk om hennes mor blev den Aisha som de andra kvinnorna kom att skvallra om. Läkardottern som valt en man från en minoritetsklan som dessutom intresserade sig för en politik som ville se en annan regering. Luften kändes plötsligt väldigt kvav.

- Här, drick min dotter.

Buule räckte Nora en vattenflaska. Hon inbillade sig att han kunde läsa hennes tankar.

- Tack, aabe.

- Nu kommer rektor Hassan!

Hassan stod längst fram i sällskap av regeringsföreträdare med pressade kostymer. De fyra bussarna som stod uppräddade skulle föra skolans killar till Tiye glow. Tystnaden la sig som ett täcke över sorlet när Hassan förde mikrofonen till munnen.

- Frid vare med er mina syskon. Vi har samlats här för sän-

da våra lyckönskningar till de unga män som på uppdrag av vår president, Mohammad Siad Barre, ska åka till Tiye glow för att lära våra nomader att läsa och skriva. Nomaderna har en betydelsefull roll i Somalia. Genom att öka kunskapen hos dem får kommande generationer bättre förutsättningar. Somalia ska stå enat och det är därför viktigt att de unga män som ska lära dem läsa tidigt utsätts för olika prövningar.

Spott regnade över Hassans mikrofon. Nora såg ut över människosamlingen, stoltheten glimmade i deras ögon. Siad Barres initiativ skulle genomföras tillsammans med FN. En vit man och en vit kvinna stod bredvid regeringsföreträdarna. De blåvita kepsarna skyddade de redan rödflammiga ansiktena mot solen. Deras hud var genomskinlig.

– Tror de verkligen att dessa killar kan utvecklas till män under sex månader? Jag hoppas att vi får bevittna den besvikelse som ska möta dem när bussarna återvänder.

Hafsa nöp Nora i armen.

– Någon kan höra dig.

– Är det inte konstigt, sa Buule. Jag förstår inte varför FN envisas med att skicka vita människor till oss. Vi skulle klara oss med personer från kontinenten. Först blir vi koloniserade av dem och sen skickar FN samma människor som ska hjälpa oss tillbaka på fötterna.

Nora såg hur hennes far irriterat skakade på huvudet innan han tog en klunk vatten. Ahmed och Noras kusin Jamal var bland dem som köade till bussarna. Jamal hade tidigt fått ta del av de skatter som endast välbärgade personer i Mogadishu hade tillgång till. Hans far var en välbärgad affärsman och själv var Jamal en självutnämnd artist som ställde sig på

Mogadishus scener utan inbjudan. Hans far Osman vägrade att skriva under Jamals vädjan om dispens. Tanken på Jamal på landsbygden fick Nora att vika sig av skratt.

– Jag sätter en kamel på att Jamal kommer att hitta ett sätt att muta sig ut ur alltihop.

– Det tror hans far också, sa Buule och la armen om Nora. Men det är bra att de får se verkligheten.

Nora och Ahmed hade suttit på café Xalwo Kismayu med var sin läsk dagen då han berättat om att han fått order om inställelse. Ahmed hade skjutit fram ett vitt kuvert på bordet.

– Jag fick brevet igår.

Nora hummade tyst.

– Mm, aabe sa att alla pojkar i gymnasieålder i Mogadishu börjat få order om inställelse.

– Sex månader utan dig kommer att kännas som en evighet, Nora.

Nora såg på Ahmed. Längtan började leta sig fram i bröstet. Hon saknade honom redan, fastän han satt mitt framför henne.

– Dessutom ser jag inte fram emot att vara omgiven av regeringsföreträdare hela dagarna. Det kommer att vara omöjligt för mig att skriva artiklar till Warjire därifrån.

Nora skar en till bit xalwo med kniven innan hon förde den till munnen. Fingrarna blev glansiga av fett från den.

– Det är bättre att du åker, sa Nora. Ansöker du om dispens kommer de att rikta misstankar mot dig. Jag är kvar när du kommer tillbaka.

– Du har rätt. Den här regeringen ser allting som en kränkning. Tydligt ska det här projektet genomföras tillsammans

med FN. De vita ska komma och rädda oss igen. Jag slår vad om att varenda en av dem har svarta älskare under sitt uppdrag här. I deras ögon är vi massajer allihopa.

Nora skrattade åt Ahmeds ord som var inbäddade i förbittring. Hon böjde sig fram och placerade sin hand ovanpå Ahmeds.

– När du kommer tillbaka kan du göra skillnad för alla de nomader ni har träffat. Du kan skriva om dem i Warjire.

– När jag återvänder ska det bli vi på riktigt. Jag kommer att be om din hand.

Nora log och flätade in sin hand i Ahmeds.

– Må de sex kommande månaderna flyta förbi snabbt, Inshallah.

Nu trängde sig Nora fram i folkmassan för att få syn på Ahmed och Jamal som satt inuti en av bussarna. Ahmed visade Jamal något på en karta och Nora viftade för att få kontakt med honom. Hon mimade att han skulle vara försiktig. Hon ville säga mer, men det var svårt när alla kunde se. Ahmed släppte henne inte med blicken och när de vita bussarna körde iväg tittade han efter henne tills bussarna försvann utom synhåll.

– Han kommer snart tillbaka. Sörj inte.

Hafsa tog Nora under sin arm. Solen brände i ansiktet när de vandrade hemåt igen. Det skulle bli en lång sommar.

NORA DRACK UR sin vattenflaska. Luftkonditioneringen hade gått sönder och eleverna vred och vände på sig i stolarna. Hon mindes inte att klassrummet varit så slitet när de gick på gymnasiet. Det såg ut som att väggarna inte hade målats om på år och när hon närmade sig tyckte hon sig se sprickor i väggen. När hon tagit examen från Lärarhögskolan i Mogadishu ett år tidigare hade hennes far bjudit rektor Hassan till examensfirandet. Nora visste att det var ett tillfälle för honom att försäkra sig om att Nora fick arbete på stadens bästa gymnasium. *Affärerna går sämre och sämre i staden och snart kommer det vara svårt att få arbete. Det gäller att vara ett steg före*, hade Buule sagt. Innan rektor Hassan lämnade examensfirandet hade han kommit fram till Nora och hälsat henne välkommen till Benadirgymnasiet. Nora frågade aldrig hur mycket Buule hade betalat honom. Hon hade tänkt på Ahmed och hur bitter han varit över att behöva ta över sin fars butiker. Han hade sagt till henne att de skulle flytta till London efter deras giftermål. Där skulle han skaffa jobb på BBC och rapportera om världens orättvisor, men hans pappa hade fräst åt honom när han berätt-

tat om sina planer. *Ska du lämna mig ensam här? Jag är gammal och orkar inte driva butikerna länge till.* Ahmed visste att han som ensam barn inte hade något annat val än att inrätta sig efter sin fars önskan, och så blev det. Men när han kom hem från arbetet med skrivböcker fulla av anteckningar till Warjire förstod hon att han använde butikerna som kontor. Nora förstod att han mest satt bakom kassan med sin penna. Ahmed hade berättat att kunderna blev allt färre. Buule hade sagt att det var tillfälligt, att ekonomiska kriser drabbar varje land. *Det är viktigt att vi fortsätter stötta regeringen,* sa han ofta, och ibland skickade han sina mer välbeställda bekanta till butikerna och då gömde Ahmed skrivboken i någon vrå och hjälpte dem att välja möbler och tyger. De sköter sig själva och jag får tid till Warjire, hade han sagt.

Efter bröllopet hade Ahmed och Nora flyttat in på ovanvåningen hemma hos Noras föräldrar. Nora hade frågat om det inte var bättre att flytta in i Ahmeds fars villa men hans far hade skrivit över huset på en kvinna som han träffat i flyktinglägret när han varit där för att donera varor. Till en början hade hon varit hans hembiträde men efter ett par månader övertalade hon honom att låta hennes fem barn bo i huset. Ahmed berättade för Nora att fadern till en början kallat henne galen och vägrat. *Men jag tror att tystnaden i den stora villan åt upp honom inombords till slut. Min far var van vid livet på marknaden och när hans sjukdom inte längre tillät honom att arbeta saknade han människorna runt sig,* hade Ahmed sagt.

Nora såg ut över klassrummet. Någon viftade med ett papper framför ansiktet och klagade högt. En annan torkade sig om pannan med sin skjortärm. Nora hade nyss varit inne hos Hassan för tredje gången och bett honom göra något åt

hettan i klassrummet, men han hade bara ryckt på axlarna och sagt att det var regeringens fel.

– Men mina elever har svårt att koncentrera sig under provet och det kommer att påverka resultaten, sa Nora.

Hassan suckade. Precis som när Nora själv gått i samma skola satt han försjunken i en skinnfåtölj på sitt kontor och fläktade sig med en solfjäder. De gråa hårstråna hade blivit fler under året som hon jobbat där. Den slanka kroppen hade fått sällskap av en mage som stod rakt ut och de sista skjortknapparna gick inte gick att knäppa. Nora tänkte ofta att hans mage förmodligen innehöll mer fett än vad som rymdes i resten av hans kropp. Hassans hållning hade varit rakare när Nora själv varit student på gymnasiet och nu var det som om han långsamt förföll. Han jagade inte längre skolans lärare för att sammanställa provresultat till Utbildningsministeriet.

– Nora, något håller på att förändras i Mogadishu, känner du inte av vibrationerna?

Hassan fimpade cigaretten i askkoppen som stod på hans skrivbord. Han tittade på porträttet av Siad Barre som pryddes en av väggarna innan han böjde sig fram och viskade.

– Jag tror inte att han håller länge till. Många säger att han aldrig återhämtade sig efter bilolyckan förra året.

– General Siad Barre? sa Nora förvånad. Han är inte den som ger upp i första taget.

Rektorn reste sig och tittade ut genom fönstret.

– Man vet aldrig vem som lyssnar. Nåväl. Vi får väl vänta och se.

Nora såg på honom. Han hade något obehagligt i blicken. Hon ställde sig också upp, redo att lämna rummet.

- Jag kan tyvärr inte göra något åt luftkonditioneringen, sa han. Hälsa dina elever det.

Nora stängde dörren efter sig. Röken från rektorns andra cigarett följde efter henne som en skugga tillbaka in i klassrummet. Stanken av svett låg som en dimma därinne. Nora tittade på eleverna som vred och vände på sig med ansiktena nedsjunkna i historieböckerna.

- Jag har precis varit inne hos rektorn som säger att luftkonditioneringen inte kommer tillbaks idag heller.

Suckar spred sig i klassrummet.

- Därför får ni läsa resten av kapitlet hemma och lämna in slutuppgifterna skriftligt.

Eleverna skyndade sig med att plocka ihop sina böcker. Det var som om de var rädda för att Nora skulle ändra sig. Hon tog en trasa och torkade bort läsinstruktionerna från den svarta griffeltavlan innan hon gick in till sitt kontor, stängde dörren om sig och satte sig ner i den svarta läderstolen bakom skrivbordet. Rummet var litet men ändå tillräckligt stort för att hon skulle få plats med allt hon behövde. I ena hörnet fanns en bönematta på en stol. Nora tittade ut mot anslagstavlan i klassrummet där diplomen var uppsatta. Hennes elever hade två terminer i rad haft de bästa betygen på skolan. Nora sorterade ut högar av uppgifter som behövde rättas innan veckans slut. Hon gjorde röda stjärnor där hon tyckte att eleverna lyckats bra med sina analyser och strök under stycken som kunde förbättras. När hon hörde böneutropen till Maghrib ställde hon sig raskt upp. Ahmed hade envisats med att hon skulle berätta om hon blev sen från jobbet så att han kunde skicka efter en chaufför. Människorna i Mogadishu hade börjat undvika att röra sig ute en-

samma efter mörkrets inbrott och när Nora nu vandrade hem i skymningen kunde hon för första gången på länge höra sina egna andetag.

Hon öppnade den vita porten till det mintgröna huset. Minnena från första gången hon och Ahmed gick igenom den efter deras bröllop fick henne att le. Hon tog av sig sandalerna och skymtade Ahmed böjd över en hög med papper vid köksbordet.

- Jag har ju bett dig säga till om du blir sen, sa Ahmed.

Nora slängde av sig skorna.

- Hassan har inte fått bukt med luftkonditioneringen ännu. Det går knappt att andas i klassrummen, sa Nora. Slutproven närmar sig och jag har högar av uppgifter att rätta och sammanställa. Jag vet inte hur jag ska klara av det.

Nora lossade på hijaben och förde handen över håret.

- Sover Sagal?

- Shukri vaggade henne till sömns, sa Ahmed. Hon har lagat pasta. Jag ville vänta tills du kom hem.

Nora sjönk ner på köksstolen.

- Ska du verkligen fortsätta publicera Warjire?

Ahmed vände sig om.

- Vi har ju redan pratat om det här, sa han.

Nora skruvade på sig.

- Jag vet, men till och med rektor Hassan säger att något håller på att hända i Mogadishu. Du minns hur trogen Siad Barre han var när vi gick på Benadir. Han har förändrats. Tror ständigt att han är avlyssnad och vågar inte säga fullständiga meningar längre. Det måste betyda något. Han uppmanar inte ens eleverna att sjunga de nationalistiska sångerna längre.

Ahmed ryckte på axlarna.

– Så bra. Då kanske den kommande generationen blir skonad från hans giftiga indoktrinering.

Ahmed la upp pasta på två tallrikar och placerade en framför Nora.

– Rektor Hassan säger att problemen med luftkonditioneringen beror på regeringen, att pengarna inte kommer fram till skolan, sa Nora. Han säger att Barre fokuserar på att stärka sin klan för att vara redo när kriget bryter ut.

Ahmed sträckte sig efter en karaff och hummade instämmande.

– Mango eller melon? frågade han.

– Mango.

Ahmed hällde en sked socker i mangojuicen och rörde om innan han hällde upp ett glas till henne.

– Jag vill inte att du ska råka illa ut, sa Nora.

– Vi har Allahs beskydd, macaanto. Det är allt vi behöver. Låt oss äta nu.

Nora strödde parmesan över pastan.

– Kolonistörerna har verkligen trängt in i vårt kök också, sa hon.

– Kanske det, skrattade Ahmed, men parmesan kan de inte få mig att sluta äta i alla fall.

Nora hade hoppats på att Ahmeds politiska engagemang skulle minska efter Sagals födelse, men när hon såg hur Ahmed fortfarande skrev om kvällarna efter att han nattat Sagal förstod hon att han aldrig skulle sluta. Inte ens efter att regeringen utlovat en lösensumma för den som kunde avslöja vem den politiska redaktören på Warjire var hade han slutat. Numera rörde sig maskerade män runt deras hem

om nätterna och Ahmed hade fått hotbrev. Men han bara fnyste åt dem och rev sönder dem.

Nora hade nästan hunnit äta upp när deras samtal avbröts av Sagals gråt.

– Ät upp du. Jag går in till henne, sa Ahmed.

– Nej, jag går in till henne, sa Nora och ställde sig upp. Jag har inte sett henne på hela dagen.

Sagal satt upp i sängen och gnuggade händerna i ögonen. De små armarna sträckte sig efter Nora. När hon lyfte upp flickan slutade hon gråta. Nora vaggade henne i famnen och nynnade på godnattsånger som hon lärt sig av sin mor. När Nora hörde Sagals djupare andetag la hon varsamt ner henne i sängen igen, tog sin handduk och gick till badrummet. I duschen lät hon vattnet rinna samtidigt som hon skrubbad sig ren med tvål. Hon tittade på vattnet som långsamt rann längs kroppen och försvann i den runda duschbrunnen. Hon förde huvudet mot duschväggen och slöt ögonen. Allt skulle vara över snart. Då skulle hon kunna undervisa i luftkonditionerade klassrum igen. Hon tänkte på Ahmed och kände hur ilskan gjorde henne alldeles varm i kroppen. Varför envisades han med att fortsätta publicera Warjire. Hon vred om duschkranen så att varmvattnet stängdes av. Det kalla vattnet kändes skönt mot kroppen. Hon funderade på vad hon skulle säga till Sagal om de fick tag på Ahmed. *Din själv-iska far har försatt oss i fara för att han är trogen en politisk tidning.* Nora förde handen över benen. De svarta hårstråna hade blivit fler men hon kunde inte förmå sig att plocka fram rakhyveln och avlägsna dem. Hon ställde sig upp, paniken gjorde henne rak i ryggen. *Tänk om detta bara blir värre. Hur ska vi klara av att skydda Sagal?* Obehaget spred sig från bröstet och

ner genom kroppen. Hon stängde av vattnet och torkade sig, sedan smorde hon in sig med en parfymerad kräm och drog spetsnattlinnet över huvudet.

När Ahmeds frieri till henne hade blivit känt i Mogadishu två år tidigare hade hennes mors vänner samlats utanför deras hem för att förbereda henne för det nya livet. De hade bett Buule lämna huset som fylldes med grannkvinnor. De stod i köket och kokade te och radade upp små kakor, torkat kött och xalwo på ett guldigt fat. Shukri smälte socker och citron tills det flöt samman till en klibbig konsistens. Hafsa hade uppmanat Nora att byta om till den nya diric som hon sytt upp åt henne. Ayan stod bredvid henne med ögon fulla av beundran. Saado Calis stämma spelades från radion. Nora satt i mitten. Hon var omringad av kvinnor vars ögon tindrade av glädje.

– Nora, vi vill välkomna dig in i den kvinnliga gemenskapen.

Shukri lyfte upp Noras klänning och strök sockervaxet över benen och med ett enda drag fick hon bort hårstrån. Nora aldrig lagt märke till. Ayan satt i ett hörn bredvid Hafsa och knaprade på en kaka. Det mörka håret var utsläppt och i öronen hängde ett par guldörhängen. Kvinnorna tuktade varenda centimeter av Noras kropp och när hon satte sig upp av smärta vek de sig av skratt.

– Du avlägsnar könshåret på samma sätt. Ingen man vill ha en hårig kvinna, sa Shukri.

Shukri hade förberett en ansiktsmask på örter som mest blev till gegga på Noras ansikte. Gång på gång smordes Noras kropp in med oljeparfymer. Hafsa satt tyst bredvid och betraktade Nora, doppade ytterligare en kaka i te och

förde den till munnen när den blivit tillräckligt mjuk. Nora visste att samma kvinnor som nu tuktade hårstråna på hennes ben, smorde in hennes hud i doftande oljor och såg till att ansiktskrämen stelnade innan de hjälpte henne att tvätta av dem, tidigare hade viskat till Hafsa och Buule vilken skam det var att ge bort sin dotter i äktenskap till en man från en minoritetsklan, som inte hade något beskydd. Kvällar när Hafsa och Buule trodde att Nora sov hörde hon hur de smakade på orden tills de hittade de rätta för att besvara grannskapets frågor.

– Någonstans har de rätt, sa Hafsa och snyftade tyst. Det här förbannade klansystemet ser bara efter sina egna. Vem ska skydda Nora och Ahmed om oroligheterna fortsätter?

– Det här är inget att fälla tårar över, sa Buule. Äktenskapet är en välsignelse. Nora kommer fortfarande att vara vår dotter. Vi kommer att skydda henne som vi alltid har gjort. Vi vet bättre än de trångsynta klandyrkarna. Vi kan inte ställa oss i vägen för deras kärlek bara för att stilla Mogadishus skvaller.

När grannskapets kvinnor gått hem och Shukri tog sig an berget av disk, studerade Nora sin kropp i badrumsspeglén. Hon lät händerna vandra längs de lina benen. Hon betraktade ögonen som omsorgsfullt hade målats med svart ögonpenna, och iakttog sin förvandling. Från och med nu skulle hon föra sig som en gasell. Hon var en brud. Sin kulturs vackra mittpunkt. Mogadishus invånare skulle vända sig om efter henne på samma sätt som de vände sig efter Hafsa när hon rörde sig i staden. Nertyngd av guldets som hennes mor förvarat åt Nora och som klingade från armarna och öronen lovade Nora och Ahmed varandra trohet inför Mogadishus

invånare. Marken hade skakat av dansande fötter som firade kärleken in i natten.

Nora gick ut ur badrummet, öppnade tyst dörren till sovrummet och kröp ner i sängen. Sagal sov djupt vid den ena kanten. Nora flyttade sig närmare Ahmed och viskade tyst.

– Du måste sluta skriva för Warjire. Jag tror att något större än vad vi kan föreställa oss finns runt hörnet.

NORA SATT BREDVID Buule och Hafsa runt den röda mattan i vardagsrummet. Sagal fingrade länge på Hafsas halsband och när hon till slut försökte stoppa pärlorna i munnen hejdade Hafsa henne. Buule försökte fixera radioantennen för att ställa in Radio Mogadishu och när det inte gick haglade svordomarna ur honom.

– Sätt dig i fåtöljen och lugna ner dig. De säger väl inget nytt ändå, sa Hafsa.

– Nä, det är samma gamla vanliga, fortsatte Buule. Regeringen fängslar motståndarna. Ingen vet vad som händer med dem och banditerna fortsätter att föröka sig på gatorna. Och här sitter vi, mittemellan. Regeringen uppmanar oss i alla fall att hålla oss inomhus tills de får kontroll över situationen.

Buule sträckte sig efter skålen med socker och hällde en tesked i sitt te.

– Doktorn har sagt att du ska ta det lugnt med sötsakerna. När ska du acceptera att du har diabetes? sa Hafsa och la ner Sagal på golvet.

Den rödprickiga hårsjaletten runt Hafsas huvud hade lossnat. Hon slet av den och kastade den på den bruna sammetssoffan.

– Vet du vad, Buule. Jag orkar inte lyssna på det här mer. Det räcker, sa hon.

Sagal letade sig fram till Noras famn.

– Ayeeyo arg.

Nora lyfte upp Sagal.

– Ja hooyo, men det blir bra snart.

När Sagal hade somnat bar Nora in henne i sovrummet innan hon gick ut i köket. För en kort stund stannade hon upp och lyssnade efter ljud. Första gången de hörde skottlossningar var ett par månader tidigare. Nora och Ahmed hade sovit och vaknat av ett smattrande ljud som trängde genom natten, högre och högre för varje skottsälva. Nora hade satt sig upp i sängen med Sagal i famnen. Ahmed hade bett henne vara tyst och inte gå ut från sovrummet. Dagen efter hade Buule sagt att regeringen skulle ta hand om de där motståndarna. Han hade sagt det med en sådan avsky i rösten att Nora tänkte att hennes far nog inte längre brydde sig om vilka medel regimen skulle använda sig av för att få bort dem.

Nora hade redan slutat gå till jobbet. En kväll när hon kommit in till sovrummet för att be kvällsbönen Maghrib såg hon hur Ahmed satt i deras säng och stirrade ut genom fönstret. Han verkade försjunken i sina tankar. De mörka påsarna under ögonen hade blivit större och fick honom att se äldre ut. När hon närmade sig ryggade han tillbaka.

– De har tagit Duale. De borde ha tagit mig istället, sa Ahmed och fortsatte att titta ut i ingenting.

Nora stod kvar en bit från Ahmed och väntade på att han skulle fortsätta.

– Muna ringde i morse, sa han. Hon var på väg hem från marknaden Hodan med sin far när hon såg hur fyra män

tryckte in honom i en bil. De utförde en av sina kontroller och hade upptäckt ett gammalt nummer av Warjire i hans väska.

Ahmed förde händerna över ansiktet.

– Jag vet inte varför han hade tidningen i väskan. Bara Allah vet vad de gör med honom.

– Tror du att han kommer att ange dig? sa Nora.

– Jag vet inte. Jag vill inte tro det men det ryktas om utdragna naglar och misshandel som får människor att erkänna vad som helst.

Ahmed ställde sig upp.

– Det känns som att Mogadishu faller samman och att jag är en del av det som sker. Det var inte så här vi ville att det skulle bli. Vi ville ha en fredlig förändring.

Inte lång tid senare stod tre uniformerade polismän utanför deras mintgröna hus och väntade på Ahmed när han kom hem efter jobbet. Tryckeriet hade krävt dubbelt så mycket för att trycka Warjire och när Ahmed vägrat hade ägaren avslöjat honom. Poliserna körde iväg honom till stationen. Först hade Nora inte blivit rädd, mest bara arg för att han fortsatte envisas med att trycka Warjire när hon själv tvingades stanna hemma från jobbet. Nora var van vid att Buules och Ahmeds fars gamla kontakter kunde lösa det mesta, men när Ahmed inte kom hem den natten vred det sig i magen. Hon hörde Buules och Hafsas gräl från nedervåningen.

– Det var det här jag menade. Vi borde aldrig ha välkomnat honom i vår familj, skrek Hafsa. Först får vi reda på att han driver stadens mest kontroversiella tidning och sen envisas han med att publicera regimkritiska artiklar i dessa tider! Ahmed har ingen skam i kroppen.

- Du väcker hela huset kvinna, sänk rösten.

Nora hörde sin mors intensiva snyftningar.

- Han kommer att bli hennes död, Buule! Kanske till och med vår.

- Seså, seså. Jag ska tala med honom när han kommer tillbaka.

- Det gör du bäst i! Annars gör jag det själv. Jag tänker inte riskera att förlora min dotter och barnbarn på grund av hans politiska övertygelser.

Nora hade smugit in till Ayans rum. Hon blev förvånad när hon såg henne sitta på sängen.

- Varför sover du inte?

- Det är svårt att sova när de gormar därnere.

Nora satte sig bredvid Ayan på sängen. Lillasystemens närvaro lugnade hennes nerver.

- Visste du att Ahmed var ansvarig utgivare för Warjire innan ni gifte er?

Nora nickade.

- Jag har försökt få honom att sluta men det är nog så att Warjire är en del av hans själ. Han pratar om en fredlig revolution och om samhällets resurser som ska omfördelas rättvist.

Ayan skrattade.

- Och hur har han tänkt uppnå det? Genom att störta Barre?

Nora svarade inte.

- Jag vet två som inte viker sig för att störta Ahmed om han inte ger sig snart.

Nora hörde sina föräldrar som fortfarande grälade.

- Jag vill bara att det här ska vara över. Att allt ska vara som vanligt.

Nora la sitt huvud på Ayans axel.

- Det kommer det att bli, Inshallah.

Morgonen efter vakade Nora vid den vita porten. När hon hörde Ahmeds steg utanför slet hon upp den.

- Varför betalade du inte bara? Fattar du inte att du utsätter också oss för fara?

- Du tänker bara på dig själv. Pengarna som tryckeriet krävde kunde mätta en hel by.

Ilskan blev till explosioner i Ahmeds ögon.

- I sju år har jag varit en hängiven kund, men så fort marken började skaka var det inte värt någonting. Åt helvete med dem! Hade jag tillhört en stor klan hade det här aldrig hänt. Vet du varför han utpressade mig? För att han vet att jag inte har något stort klanskydd bakom mig.

Nora gick in i huset. Ahmeds fotsteg hann ikapp henne vid dörren in till sovrummet.

- Du är så självisk som försätter oss alla i fara, sa Nora.

- Jag ska sluta skriva för Warjire, sa Ahmed.

- Det är redan för sent. Du är ju avslöjad.